

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Boj v deželnem zboru zoper nove davke. — Zastopnik slovenskih napredniakov poslanec dr. Kukovec zoper vsako novo obdačenje. — Slovenski klerikalni poslanci glasovali za nemški predlog za zvišanje doklade na pivo; izdali so s tem gospodarske koristi naših hmeljarjev. Savinčanci obsojajo klerikalno izdajstvo.

V zadnjem zasedanju štajerskega deželnega zbora se je bil začetek zanimivega boja zoper deželno gospodarstvo nemške večine in zoper nove davke. Boj je bil osobito ljut v četrtek, dne 30. decembra 1909, ko se je šlo za zvišanje doklade na pivo. Deželni odbor je predložil okvirni zakon, ki določa, da se naj doklada na pivo zviša. Višino doklade ima vsako leto določiti deželni zbor.

V imenu slovenskih klerikalnih poslancev, zastopnikov „Kmečke“ zveze, je izjavil posl. Meško, **da bodo vsi slov. klerikalni poslanci glasovali za zvišanje doklade na pivo.**

Zastopnik narodne stranke **dr. Kukovec** je takoj v začetku seje se odločno izrekel zoper vsako novo obdačenje.

Zdajnemu deželnemu odboru ničesar!

Pod tem geslom je dr. Kukovec izjavil sledeče:

Visoka zbornica! Iz vseh govorov zveni, da je dežela postala bankerotna. V vsakdanjem življenju je običajno, da oni, ki je doživel gospodarski polom, pride kot obtoženec na zatožno klop. Tudi večino štajerskega deželnega zbora in štajerski deželni odbor moramo postaviti na zatožno klop. Za zdaj še stvar morebiti ni tako nevarna, kajti volilci deželnozbornske večine so danes še tako zaslepljeni, da vse odpustijo, če se jim potrosi nekoliko cukra v obliki radikalnih narodnih fraz. Pride pa čas, da bodo tudi Vaši volilci siti Vašega slabega gospodarstva. Predvsem vprašam: Kako je mogel deželni zbor toliko let dolgove delati, ne da bi bil skrbel za pokritje? Prikupiti ste se hoteli volilcem in ste denar nesmiselno ven metali, niste pa imeli poguma povedati, da bode vsled Vaših potratnih ukrepov treba prej ali slej davek zvišati. Bali ste se, da bi zvišanje davkov pred volitvami bilo škodljivo in ste odložili zadevo, danes pa ne morete več uiti. Toda izgovarjate se, da ste upali, da Vam država odstopi nekaj dohodkov. Ali je dopustno delati dolgove v nadi, da jih bode kak dober stric plačal? Gospoda, temu stricu se je tačas samemu nesreča zgodila. Za spačene Friedjungove listine in kar je z istimi v zvezi je izdala državna vlada pol milijarde! Toda tudi brez ozira na ta dogodek, gospoda, moram povedati, da kot Slovenec ne morem želeči, da bi dežela od države naj dobila velike prispevke.

Čim več Vam bode na razpolago, tem slabše bode gospodarili, čim več denarja, tem bolj boste ga zlorabljali zoper Slovence. Prav Vam je, da ste v stiskah; kajti četudi nimam upanja, da se boste nam na ljubo poboljšali, upam, da se bodo vsaj Vašim volilcem oči odprle z novimi davki, katere boste jim naložili.

Da se dotaknem le nekterih slučajev Vašega vzornega gospodarstva: kaj Vam je bilo treba ustanoviti deželno višjo gimnazijo v Ptaju? Ali ima Koroška ali Kranjska ali Nižja Avstrijska deželne gimnazije? Niso tako neumne, da bi deželam nakladale bremena srednjega šolstva, za katero je dolžna vlada skrbeti. Danes se opravičeno zahteva, da država prevzame stroške ljudskega šolstva, Vi pa nalagate deželi še celo stroške srednjih šol! Ali je bila tu merodajna ljudska potreba? Ne, ampak morali ste postaviti proti slovenskemu sovražniku nemško trdnjavo, niste pa svojim volilcem povedali, da gradnje trdnjav stanejo denar in da se bode vsled teh izdatkov morala zvišati doklada na pivo.

Jednako ste v obeh drugih trdnjavah utrjenega trikotja (Festungsdreieck!), namreč v Celju in Mariboru morali izdati na leto desetstisoče deželnega denarja zlasti za ustanove v Studentenheimih! Tam pa se vzdržujejo dijaki iz Gornjega Štajerskega in celo iz Nižje Avstrijskega. Ne potreba dežele, ampak potreba markirati nemški značaj Celja in Ptaja je bila merodajna.

Ravno tako ste ustanovili v Mariboru po nepotrebnem deželno žensko učiteljsko. Za koga? Iz srednjega Štajerskega vendar ne boste pošiljali svojih hčera v šolo med spodnještajerske divjake, Vi ponosni Gradčani. Na spodnjem Štajerskem pa tega zavoda nismo rabili in ga tudi spodnještajerski Nemci niso rabili, saj jih je komaj 40.000.

S temi izdatki, gospoda, ste povzročili zvišanje deželnih dokladov za lepih par procentov. Deželni odbor je pa storil povrh, kar je bilo treba. Saj je oddal stavbo šentjurske kmetijske šole kljub nižjim ponudbam drugih ponudnikov baš svojemu ljubljencu in protežeju Miglitschu, ki je zahteval za 10.000 K več nego drugi domači ponudniki!

V teh razmerah ni naša skrb, kako boste ozdravili svoje finance v deželi. Slovenci Vam kličejo enodušno: **Takemu deželnemu zastopstvu in deželnemu odboru ne dovolimo nikakih davkov.** Zvišajte davke sami, nosite, pa tudi vso odgovornost!

V isti seji se je kmatu nato posl. **dr. Kukovec** zopet oglasil in izjavil, da bo glasoval

zoper zvišanje doklade na pivo.

Hmeljarji — je izvajal — so si letos komaj zopet odpomogli, in nova doklada na pivo bi jim silno škodovala. Proti predlogu pa glasuje tudi iz načelnih vzrokov, ker nasprotuje vsakemu obdačenju kmetijskih pridelkov, bodisi ževina bodisi hmelja (davek na pivo je v resnici obdačenje hmelja). Izrazil je svoje začudenje, da se slovenski klerikalci ponujajo v službo nemškemu nacionalcem. Ali naj slovenski poslanci pomagajo iz zadrege nemškemu deželnemu odboru, ki je s svojim gospodarstvom zavozil? Ali bodo slovenski poslanci pomagali uničevati svoje volilce v Savinski dolini? Slovenski poslanci bi morali dosledno nasprotovati vsakemu zvišanju davkov in doklad, in tem bolj čudno se mu zdi, **da hočeta glasovati za zvišanje doklade na pivo gg. poslanca dr. Benkovič in Terglav, ki so ju izvolili hmeljarji.**

Nič ni pomagalo. **Vsi klerikalni poslanci so glasovali za zvišanje doklade na pivo, in baš njihovi glasovi so pripomogli, da je bil okvirni zakon sprejet.**

Klerikalno opravičevanje na naš račun.

Že v dež. zbornici je posl. dr. Benkovič se zagnal v našega poslanca dr. Kukovca, baš ko ta ni bil navzoč in ga je žalil v odsotnosti na najgrši način. Dr. Kukovec je za to sicer izvedel, a je mirno izjavil, da ga človek, ki ima na hrbtu še danes spomine na pasji bič, ne more žaliti. To je tudi pravilno stališče.

Kdor pa čita sedaj napade na dr. Kukovca in na narodno stranko v „Straži“ in „Slovencu“, ta se je moral prijeti za glavo, ako je še bil vtoliko optimist, da je verjel v vsaj malo mero politične poštenosti pri naši duhovniški zvezi in njenih vodilnih „politikih“. Dr. Kukovec je povedal v deželnem zboru jasno in glasno, da ne gre že z narodnopolitičnega stališča, da bi Slovenci sedaj pomagali dež. odboru iz zagate, v katero je sam po svoji lahkomišljenosti in malopridnosti zagazil. Kakor

nismo hoteli biti odgovorni za deželni deficit, tako bi ne smeli prevzetnikjer odgovornosti za nove davke v pokritje tega deficita. Kot majhno zanimivost omenimo tu, da se klerikalci niso še nikjer niti najmanj razburjali zaradi škandaloznega prekoračenja proračuna pri stavbi deželne bolnišnice v Stiftingthalu. Ali je tu iskati kakega skrivnega sočutja in bojazni za enega svojih vodij? Ali se odtod spletajo tako skrivne in fine vezi do simpatij s celim dež. odborom? Sočutje je sicer lepa kršč. čednost, a če se klerikalci drugod ne razburjajo vsled prestopkov proti kršč. zapovedim, jim tudi tu ne bi trebalo imeti tanke vesti. Toda idimo dalje. Dr. Kukovec je odločno povedal, da nasprotuje deželnim dokladom na pivo, ker nasprotuje vsakemu obdačenju poljedelskih pridelkov; strokovnjaki v hmeljarstvu so pa izrazili svoje mnenje, da bode zvišanje dež. doklade škodovalo hmeljarstvu, moral se je torej toliko bolj izreči proti njemu. Nastane vprašanje: kdo razume več o hmeljarstvu, posl. Roblek ali dr. Korošec, ki še danes ne ve, koliko hmelja se pridelava v Sav. dolini in nima niti pojma o stanju hmeljske kupčije. Ali razume morda Cenčič več o tem ko savinski hmeljarji? Ali dr. Benkovič, ki do prihoda v Celje in do svojih znamenitih potovanj posavinjskih oštarijah še hmeljevke nikoli videl ni? Zdi se nam celo, da je smatral hmelj za trto, ker je trdil, da so hmeljarji tudi vinorejci. Pravoreku savinjskih hmeljarjev in veščakov bi setoraj morala ukloniti Benkovič in Terglav ne pa zapovedim dr. Korošca, ki se na hmelj toliko razume kot krava na sv. pismo. Zato so jima pa tudi hmeljarji povedali svoje mnenje. — Pa neglede tega: pivo je po Savinski dolini mnogo kje že prava ljudska pijača; če se zvišajo doklade, se ne bode podražilo za 2, temveč za 4 ali celo za 8 v. Trditve dr. Benkoviča, da bodo pivovarnarji na kako višje povelje (!) ta davek sami nosili in da ne bodo hoteli imeti dobička, posebno ker bode konzum nedvomno padel, je skrajno naivna. Ljudje bodo pili — ne morda vina, ki je predrago — temveč žganje.

Dr. Kukovec je konečno tudi naglašal, da bode glasoval že iz zgoraj omenjenih razlogov **proti vsakemu zvišanju deželnih dokladov**, torej proti zvišanju dokladov na zemljišča, hiše itd. Ako klerikalci sedaj trde, da smo naprednjaki za dež. doklade 20% je to čisto navadna in grda laž. Račun kaže da bi se zvišale doklade, ako bi že došlo do tega in bi se za odpad dež.

doklade na pivo ne našel noben drug izhod, zaradi piva kvečjemu za 4—5%, nikoli pa na 15 ali 20!

Povrh tega bi to zvišanje doklad v prvi vrsti zadelo mestne hišne posestnike, ker se na deželi plačuje od poslopij veliko manjši hišno - razredni davek. Zakaj klerikalci mislijo baš Savinsko dolino obsoditi v to, da bi bila poleg pivovarjev baš ona najtežje zadeta pri pokritju deželnega proračuna, je človeku neumljivo.

Smešno je, kako se klerikalci love sedaj za obrtniki. Na eni strani pridigajo pogin krčmarjem, ki so mnogo kje njihovi najzvestejši in najvplivnejši priganjači, na drugi pa jih hujskajo proti — nam!

Hmeljarji proti klerikalnim izdajalcem.

Gospodarski shod v Žalcu.

Namen štajerskega deželnega odbora zvišati doklado na pivo od 2 K na 4 K in zlasti tudi glasovanje klerikalcev za to predlogo, je vzbudilo veliko nevoljo in ogorčenje v Savinjski dolini. Hmeljarsko društvo je v svesti si svoje naloge sklicalo na 2. januarja popoldne gospodarski shod v Žalec, na katerem naj bi se protestiralo proti nameravanemu zvišanju. — Vkljub kratkemu času in nemožnosti, vse prizadete obvestiti, se je vendar zbralo v Hodnikovi dvorani 150 hmeljarjev.

Shod je otvoril gospod nadučitelj Petriček in dal najpoprej besedo drž. poslancu Robleku, kateri je v poljudnih besedah razložil, kaj pomenja davek na pivo za hmeljarje. Izvajal je, da bi se vsled zvišanja doklade na pivo isto moralo podražiti in bi se seveda močno znižal konzum, kar bi imelo za hmeljske producente usodne posledice.

Deželni poslanec dr. Kukovec se je obširno baval sklenjenim okvirnim zakonom; s tem zakonom sicer doklada na pivo še ni zvišana in se bo govorilo in sklepalo v deželnem zboru še le meseca januarja. Zaradi tega je moglo, da se še z odločnim nastopom končno sklenitev povišanja zabrani. Omenil je na to stališče, katero so zavzeli klerikalni poslanci in je dokazal, da je to stališče kmetu hmeljarju skrajno škodljivo.

LISTEK.

Neprijetna podobnost.

Pri baronu Konjušickem, ki je nadporočnik v J., je bilo veselo. On in nekaj njegovih tovarišev so se zabavali v njegovi hiši in s šampanjcem zalivali kosti, da bi jim bilo lažje.

Nakrat reče eden izmed njih mlademu baronu:

„Čuješ, — Tvoj sluga pa je Tebi strašno podoben.“

Baron se začudi, in ko pride sluga v sobo, ga pregleda nekoliko natančneje ter se prepriča, da mu je sluga res nenavadno podoben.

To mu ravno ni bilo najbolj po godu, da pa pokaže tovarišem, da ga to nič ne ženira, vpraša slngo:

„Odkod si ti z doma?“

„Iz Jelinovca.“

Vsi častniki se smehljajo. Vsi znajo, da je v tem kraju grajščina baronovega očeta.

„Tvoja mati je gotovo bila sobarica na našem gradu!“ reče baron, smehljajoč se zmagodobitno.

„O ne,“ odvrne sluga, „pač pa je moj oče bil paradni kočijaž pri milostivi gospe baronici.“ — — —

Ugovor klerikalcev, da savinjski hmeljarji zvišanja ne bodo čutili, ker prodajajo svoj hmelj na Češko, ne velja, ker ne odloča poraba hmelja v kaki deželi hmeljske cene. Tudi je neresnično, če pravijo klerikalci, da bi se s podraženjem piva koristilo vinogradnikom, kajti vino je vendar še mnogo dražje in je revnejšim širokim slojem nemogoče, kupovati vino, če si ne morejo privoščiti piva. Zvišanje doklade na pivo pa tudi ne bo oviralo zvišanja ostalih deželnih doklad, ker vsled zmanjšane konzuma ta doklada ne bo imela istega denarnega uspeha, kakor se pričakuje. Sicer pa bi zvišanje ostalih deželnih doklad zadelo v prvi vrsti mestne hišne posestnike, ker bi pretežni del odpadel na hišni najemninski davek. Dr. Kukovec je nadalje ožigosal postopanje klerikalcev, kateri so kot opozicija nemškemu deželnemu odboru omogočili sprejetje okvirnega zakona in je zlasti opozarjal na nedoslednost klerikalcev, kateri so najpoprej glasovali proti provizoriju, tedaj proti 2kronski dokladi, nekaj ur pozneje pa so glasovali za doklado po 4 K.

Očitane „objema dr. Kukovca z nemškimi nacijonalc“ je smešno, kajti s klerikalci so glasovali najzagrizenejši nasprotniki slovenskega naroda Ornig, Negri, Stallner i. dr.

Tako breznačelno in nedosledno postopanje je za Slovence skrajno škodljivo.

Izvajanjem je sledila živahna debata, v katero so posegli gg. Petriček, vitez Haupt, Jošt in drugi. Vitez Haupt, ki je zastopal na shodu g. deželnega poslanca iz veleposestva barona Cnoblocha, ki je še v Gradcu in ni mogel na shod, je zlasti opozarjal na to, da je slabih deželnih financ krivo slabo gospodarstvo deželnega odbora. Ako bi se sešteli vsi nepotrebni izdatki, bi bila vsota višja, kakor iznaša nepokriti primanjkljaj. Sedaj naj pa majhen del dežele trpi za grehe deželnega odbora in plačuje dolgove, katere so napravili drugi. Zvišanje doklad na pivo bi pomenilo pogin hmeljarjev; zaradi tega se morajo vsi hmeljarji nameravanemu zvišanju upreti. Nerazumljivo se mu zdi, kako sta mogla poslanca Savinske doline glasovati za zakon, ki je savinjskim kmetom tako škodljiv.

G. Dr. Kukovec je še enkrat poudarjal, da bode vedno zastopal v deželnem zboru stališče, kakor ga je označil predgovornik. V daljni debati se je posebno obsojalo postopanje hmeljarja Terglava in dr. Benkoviča, katera sta s svojim glasovanjem izdala koristi svojih volilcev.

Izgovarjala sta se, da so savinjski hmeljarji obenem vinorejci in da zato glasujeta za zvišanje deželne doklade na pivo. Dr. Benkovič zasluži za tako modrost us. jeno kolajno!

Hmeljarsko društvo se je naprosilo, da skliče še več shodov v Sav. dolini, da se bo glas hmeljarjev slišal tudi v deželnem zboru. Župan Antloga je predlagal sledečo resolucijo, katera je bila z glasnim odobravanjem **so-glasno** sprejeta:

Rezolucija.

I.

Navzoči savinjski hmeljarji, uvaževajoč dejstvo, da svetovni konzum piva in s tem tudi hmelja zadnja leta tako pojema, da zamore postati za hmeljarstvo usodepolen, protestirajo odločno proti sklepu deželnega zbora z dne 30. dec. 1909 glede okv. zakona za po-

višanje deželnih doklad na pivo od 2 K na 4 K od hektolitra, ker vsako obdačenje piva zmanjšuje njegov konzum in oškoduje s tem hmeljarstvo, — dočim dobi dežela z manjšanjem konzuma in izvoza piva neprimeroma manj davka, kar je deželi in njenim davkoplačevalcem v kvar. — Načelno ugovarjamo, da bi se obdačili kakoršnikoli poljski pridelki, bodisi neposredno kakor se to namerava pri vinskem davku, bodisi posredno, kakor pri davku na pivo. Radi tega obsojamo nastop slovenskih klerikalnih poslancev, kateri so s svojimi glasovi **odločili**, da se je sprejel okvirni zakon o zvišanju doklade na pivo in z obžalovanjem konstatira, da sta za povišanje doklade na pivo glasovala tudi od kmetov voljena poslanca Savinske doline dr. Benkovič in Terglav.

II.

Iz narodno-političnih razlogov obsojamo, da je slovenska delegacija — izvzemši poslanca dr. Kukovca, zapustila opozicijsko stališče in s svojim glasovanjem pripomogla do zmage nemškemu deželnemu odboru; — kot skrajno škodljivo smatramo nedoslednost klerikalnih poslancev, kateri so istega dne najprej glasovali proti začasnemu pobiranju dosedajne doklade po 2 K, nekaj ur pozneje pa sprejeli zakon, ki določa dvakrat tako visoko doklado na pivo.

III.

Izražamo gospodu deželnemu poslancu dr. Kukovcu zahvalo in priznanje za njegov moški nastop in izrekamo obema naprednima zastopnikoma, državnemu poslancu Robleku in deželnemu poslancu dr. Vek. Kukovcu popolno in neomajeno zaupanje.

Tako se je končal ta lepi shod, kateri je znova pokazal, da savinjski kmetje znajo najti pravo pot, kadar se gre za njihove koristi.

V prihodnjih dneh se vrši po Savinjski dolini še več takih shodov. Ljudstvo začinja spregledovati.

Misjon v Žalcu.

Dosedaj smo mislili, da imajo misijoni v katoliški cerkvi namen, poglobiti versko prepričanje in verski čut ter s posebno živimi besedami navajati vernike h katoliškemu življenju v smislu Kristusovih in katoliške cerkve nauk. Zadnji misjon v Žalcu pa, katerega so priredili ljubljanski jezuitje 8 dni pred Božičem, je pokazal, da imajo misijoni namen, nahujskati prebivalstvo zoper vse, kar ni klerikalno, in z nizkotnimi ter zavrgljivimi sredstvi vzbuditi v ljudeh sovraštvo do onih, ki se ne podvržejo, slepo vsakemu povelju farovža ali kaplanije. Osem dni se je hujskalo, zmerjalo, zabavljalo in žalilo s prižnice in v spovednicah in uporabil se je razun tega novi način agitacije, namreč obiskovanje posamnikov v stanovanju v svrhu nemotenega hujskanja in podpihovanja.

Očividno so gospodje, kateri so vprizorili misjon, mislili, da stojimo pred razpustom državnega zbora in da bodo kmalu volitve in da je tedaj na mestu in potrebno, da se pod krinko pobožnega misjona pripravira prebivalstvo napredne spodnje Savinske doline za te volitve. Trije ljubljanski jezuitje so napadali v spovednici in s prižnice naprednega državnega poslanca Robleka, vprizorili pravcato vojno zoper napredno ča-opisje in z nizkotnimi pavšalnimi obrekovanji uvedli boj zoper napredne organizacije in posamezne naprednjake.

O poslancu Robleku se je reklo s prižnice pred zbranim ljudstvom dobesedno: „Naš poslanec je brezverec in krivoverec, on se poteguje za svobodno šolo.“ Ker je pa v trgu Žalcu in celi okolici tudi med občinstvom klerikalnega naziranja splošno znano, kako vzorno versko živi ravno poslanec Roblek in vsa njegova rodbina, je zavladalo med ljudstvom v cerkvi in pozneje v celem Žalcu in okolici zaradi te nesramne laži silno ogorčenje in razburjenje. Mnogi so zaradi tega takoj zapustili cerkev in se niso več udeležili misjona. Pa ne samo to, pri spovedi se je direktno pozivalo ljudi, da morajo zapustiti Roblekovo hišo, češ da je on brezverec, pod čigar streho dober kristjan ne sme stanovati.

Ravnotako se je napadalo druge naprednjake in napredno časopisje. Nešteto krat se je reklo s prižnice, da pomeni izraz naprednjaki toliko kakor liberalci, to je krivoverci, ki so brez Boga. Primerjalo se jih je z osli, psi in svinjami, češ da ravno tako malo verujejo kakor te živali. Reklo se je, da so napredni trgovci in krčmarji samigoljufi, napredne krčmarice in natakariče, ki so v naprednih gostilnah, same vlačuge.

O Zvezi slovenske napredne mladine se je reklo, da je sama hudičeva, da se dekleta vlečeje na shode te zveze, kjer jih napredni dijaki zapeljujejo. Reklo se je izrecno, da so se žalska dekleta „vlekla“ na shod v Gotovljah. **Imenovalo se je ta dekleta vlačuge in ciganice.**

Reklo se je nadalje, da se bo štajerske naprednjake tako ubilo, kakor se je kranjske in da zajemajo ljudje naprednega mišljenja svojo vedo iz svinjskega korita v Celju, kjer izhajata narodna časopisa, pod katerima se skriva hudič in satan, proti kateremu ne pomaga tudi ne križ na steni (!), ako imaš napreden časopis na mizi. Pri spovedi se je seveda obdelavalo posebno ženske, jih z najnižkotnejšimi sredstvi hujskalo proti svojim možem, tako da so popolnoma priproste ženske ogorčene odhajale. Otrokom, ki hodijo v ljudsko šolo, se je pripovedovalo reči, katerih jim niti lastni starši v poznejših letih ne morejo povedati. Šolarčkom, ki še ne znajo množiti 5 s 5, se je govorilo o poželenju mesa, o samooskrumbi itd.

Višek nesramnosti pa je dosegel eden od teh misijonarjev. Pri spovedi je vprašal neko gospodično iz žalskega trga, kako ji je ime. Na odgovor da Micika, je pomolil svojo roko iz spovednice, jo pobožal po licu ter ji rekel, „ti lepa, zlata moja Micika“. In taki ljudje, ki na tako lepovski način izrabljajo uredbe cerkve in spovedi v svoje nesramne namene, so si drznili lopovsko napadati poštene neomadeževane ljudi samo zaradi tega, ker so naprednega mišljenja. Mi ne vemo, koliko takih lumparij, koliko znabiti še hujskih oskrumb cerkve in spovedi se je zgodilo, ker jih krije pečat molčečnosti o spovedi. Toliko pa je gotovo, da je vsled takih brezobraznih lumparij in svinjarij zavladalo v Žalcu in okolici silno ogorčenje in razburjenje, ki se je pojavilo tudi v popolnoma spontani demonstraciji zoper misjonarje pred farovžem. Ta demonstracija, zaradi katerih „Straža“ napada Žalčane, je bila izraz ogorčenja vsega poštenega in treznega ljudstva. Kako zelo opravičena je bila ta demonstracija, nam kaže dejstvo, da je celo žalski občinski zastop, v katerem so bili tudi možje klerikalnega prepričanja, sklenil dne 24. decembra resolucijo zoper ta misjon, v kateri se

z ostrimi besedami obrača zoper izrabljanje cerkve in njenih uredb na tak način, kakor se je to vršilo v Žalcu. Resolucijo smo že zadnjič objavili.

Duhovniki, ki so priredili misjon, so vsled lopovstev, ki so se prigodile, dosegli ravno nasproten namen, kakor so hoteli: Ljudem so se odprle oči. In nam je to samo prav.

Nujni predlog

poslanca dr. Kukovca zaradi pomoči krajema Gregovci in Bračnavas z ozirom na škodo poplavljanja Sotle.

Kakor znano napravi ob štajersko-hrvaški meji Sotla, vsled nepravilnosti strage pri vsaki povodnji v sosednjih krajih večjo ali manjšo škodo. Ob priliki poplavljenja 20. decembra 1909 ste pa bili soseski Bračnavas in Gregovci, ki spadata k politični občini Bizeljski, izvanredno hudo oškodovani. Posebno v Bračnavasi, ki leži tik ob Sotli, je povodenj napravila 40 m dolgo in 10 m široko brezno in je stem nastala velika nevarnost za kraj, kajti zemlja se čim dalje bolj udara in so plazovi prišli že blizu poslopij, ki bi prihodnjič utegnili sama škodo trpeti. Ker bi prebivalci prav radi brezplačno opravili potrebna dela, bi bilo treba le podpore kakih 1000 K za nabavo gradiva in bi se s tem odvrnila nevarnost za celo sosesko.

V soseski Gregovci je povodenj 20. decembra odnesla 4 orale zemlje in je vas popolnoma podkopana. Bližnje hiše soseske Gregovci, ki štejejo 31 hiš, so pri prihodnji povodnji v veliki nevarnosti, da jih povodenj oškoduje. Zemlja se je udrla v dolžini 780 m in 60 m na široko.

Tudi tu bi ljudje radi brezplačno delali, toda stroški bi znašali vendar še 3000 K, česar pa prebivalstvo, ki je ubogo, ne zmore.

Zato stavim predlog, naj visoki deželni zbor sklene, da se deželnemu odboru naroči, naj takoj uvede poizvedbe o škodi zadnje povodnji v Bračni vasi in Gregovcih, za pokritje stroškov najnujnejših naprav naj se pa dovoli podpora 4000 K iz deželnih sredstev.

V Gradcu, 28. dec. 1909.

Dr. V. Kukovec, dr. Jankovič.

Iz političnega sveta.

a Štajerski deželni zbor. Na kratko smo že zadnjič omenili, da Nemci hočejo zopet celjsko okoliško občino oropati za lep kos zemlje. V seji dne 29. dec. 1909 je bil tozadevni predlog deželnega odbora na dnevnem redu. Ostro je proti njemu nastopil dr. Kukovec, ki je povdarjal, da je okoliška občina dala mestu že mesni park in stavbišče za mestno klavnico, da pa za to od mesta žanje samo nehvaležnost. To, da hočejo celjski Nemci sedaj dobiti prostor, kjrr je Studenten-heim, Maksimiljanum in Jarmerjeva vila, je le prvi korak k temu, da bodo skušali sčasoma dobiti celo Gaberje in z njimi tovarne, ki so velika davčna moč, ker brez teh Celje pri svojem falitnem gospodarstvu ne more več naprej. Dr. Kukovec imenuje to postopanje roparski napad na slov. ozemlje. Predlog deželnega odbora se je seveda odkazal občinskemu odseku.

V tej seji se je izvolil tudi še odsek, ki bi naj preiskal, zakaj se je pri stavbi velike deželne bolnišnice v Stiftingthalu pri Gradcu prekoračilo proračun za več milijonov. Od Slovencev sta v odseku dr. Jankovič in dr. Korošec.

Sprejel se je zakon, da se na osebno dohodnino ne naloži dežel. doklada.

V vinarski odsek sta izmed Slovencev izvoljena posl. Ozmec in Roškar.

V četrtek 30. dec. se je med sejo dež. zbora nabrala pred deželno hišo silna množica ljudstva, ki je odločno in burno protestirala proti zvišanju doklade na pivo. Ta dan je bil namreč v dež. zboru v razpravi takozvani okvirni zakon o zvišanju doklade na pivo. O tem več na uvodnem mestu.

Na Ogrskem se je končno sestavila nova vlada pod predsedstvom Lukacsa.

Beležke.

a Kmet in šola. Glavna trdnjava, v katero se klerikalci v boju zoper napredek občarajo, je šola, in orožje, s katerim napadajo to trdnjavo, je — kmečki stan. Kmečkemu prebivalstvu se pripoveduje, da za njegovo mladino pouk v čitanju, pisanju in računanju — kakor je bilo to v dobi konkordata — popolnoma zadostuje in da je novodobna šola poguba za kmete. Kmetje to mnogokrat verjamejo, govorijo enako in se ravna po tem. Kako zelo si s tem škodujejo, o tem nimajo pojma. Poučili bi se o resnici, ko bi vzeli statistiko v roke in bi študirali številke. Poglejmo državno statistiko: na Moravskem je od 100 prebivalcev 5, v Galiciji 56, v Bukovini 64 analfabetov, to je takih, ki ne znajo čitati in pisati. Če bi sodili po tem, da je kmetu najboljša tam, kjer je čim najmanj šol, bi moralo kmetom najboljša iti v Galiciji in Bukovini, kjer je „novodobna“ brezverska šola napravila še menda najmanj škode. Poglejmo torej zopet statistiko in sicer tam, kjer je sestavljen čisti dohodek od 1 ha obdelane zemlje: I. bonitetni razred: Moravsko 85'80 K, Galicija 28'34 K, Bukovina 21'68 K; II. bon. r.: Moravsko 62'50 K, Galicija 19'42 K, Bukovina 15'20 K; III. bon. r.: Moravsko 44'38 K, Galicija 12'43 K, Bukovina 10'44 K. Še bolj jasno se razvidi vpliv šolske izobrazbe na storilno sposobnost kmečkega prebivalstva iz one tabele, ki sestavlja poprečni čisti dohodek posameznega kmetijskega človeka iz različnih dežel: na Moravskem 40'41, v Galiciji 8'20 in v Bukovini 7'20 K. Na Moravskem, kjer je ljudstvo najbolj izobraženo, doseže kmet pet — do šestkrat tako velik dobiček kakor v Galiciji in Bukovini, kjer je šolska izobrazba silno zaostala. Te številke govore menda dovolj — še preveč jasno!

a Novoustanovljene podružnice Ciril-Metodove družbe l. 1909. Minulo leto je bilo jako plodonosno. — Na Kranjskem se je ustanovilo 18. novih podružnic, 3 so oživele. Na Štajerskem se je ustanovilo 9 novih podružnic, in sicer: Dramlje, Gaberje pri Celju, Gornjigrad (ženska), Št. Pavel pri Preboldu, Petrovče, Ribnica na Pohorju, Ljutomer (ženska), Planina, Poljskava, Pragersko. 7 spečih je pa zopet oživel. Vsled raznih krajevnih ovir se še niso mogli vršiti ustanovni občni zbori že na novo potrjenih podružnic v Središču, Činžatu, na Bizeljskem (ženska), pri Sv. Jakobu v Slov. goricah in v Framu. Zaznamovati nam je torej v preteklem letu na Štajerskem 9+7+5 novih organizacij naše slovenske šolske družbe. Spi samo še podružnica v Šoštanju — edina na Štajerskem. — Na Koroškem so se ustanovile 4 nove podružnice, 2 ste oživele. Na Goriškem se je ustanovilo 10 novih. Torej se je skupno ustanovilo 42 novih podružnic, vrhutega pa še v Ameriki 9.

a II. narodna zbirka „Kluba naprednih slovenskih akademikov“ v Celju izkazuje 1991 kron dohodkov; stroški znašajo 137'10 K. Pod nadzorstvom „Narodnega Sveta“ se je torej

razdelil znesek 1853 K 10 h sledeče: Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 600 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju 100 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu 100 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi 100 K. Dijaška kuhinja v Celju 100 K. Dijaška kuhinja v Mariboru 100 kron. Klubu za ljudske knjižnice 100 K. Narodni svet 100 K. Prosveta za ljudsko knjižnico v Poljčanah 50 K. Slovensko plan. društvo (Savinska podružnica) 50 K. Ljudska knjižnica v Ljutomeru 50 K. „Bodočnosti“ v Ptuju za ljudske knjižnice 50 K. Ljudska knjižnica v Ptuju 50 K. Ljudska knjižnica v Slovenjgradcu 20 K. Društveni dom v Hrastniku 50 K. Sokol v Šoštanju 50 K. Socijalni odsek zveze štajerskih slov. učiteljev in učiteljic 50 K. Božičnica v Laškem trgu 30 K. Št. Iljski dom 3 K 10 v. Vsled poziva „Straže“, naj njeni somišljeniki mesto za našo zbirko darujejo obmejnim Slovincem, je sklenil „Klub“ darovati za Št. Iljski dom le zneske, ki so bili izrecno v ta namen darovani. Končno naj še omenimo, da smo se pri razdelitvi ozirali na vse prošnje, ki so nam došle iz Štajerske.

d Iz finančne službe. Prestavljen je finančni nadpaznik Trojko iz Rogatca v Maribor, Jakob Košič iz Maribora v Rogatec in Mihael Ferenčak iz Vranskega v Rečico.

d Imenovanje. Avstr. veterinarski delegat v Zagrebu, višji živinozdravnik A. Korošec je imenovan za veter. nadzornika na svojem mestu.

d Iz davčne službe. Imenovana sta za davčna praktikanta abs. učiteljski A. Grab v Gornjemgradu in višji gimnazijec A. Petek v Mariboru. — Prestavljen je davčni asistent g. Ferd. Tičar iz Rogatca v Šoštanj.

a Od finančne službe. Premeščeni so: g. Ernest Cajnko, finančni respicijent v Radgoni; g. Anton Šerbec, fin. respicijent v Ormož in g. Josip Volavšek, finančni nadpaznik k Sv. Jurju ob Ščavnici, vsi kot oddelkovodji. Nadalje so prestavljeni finančni nadpazniki g. Anton Stručlj iz Laškega trga v Radgono in g. Franc Repolusk iz Ljutomera k Sv. Jurju ob Ščavnici. V pokoj je stopil respicijent Ožbald Drevenshek iz Ptuja.

a Iz davčne službe. Gosp. Franc Kranjc je kot davčni oskrbnik prestavljen iz Št. Lenarta v Slov. goricah v Gornjigrad, na njegovo mesto v Št. Lenart pa pride kot kontrolor g. Ivan Vodlak, dozajni davčni oficijal v Celju.

a Letošnji predpust bode trajal samo 5 tednov. Plesa željna mladina bode torej morala naglo delati, da se nasiti zabave in karnevalskega veselja. Ti tedni bodo kmalu proč — na veliko žalost oderuhov in zastavljalnic.

a Bahajo se s psovanjem. Ponedeljkova „Str.“ se hvali, da so klerikalni poslanci dr. Kukovca v deželnem zboru zadnji četrtek zaradi njegove stvarne in mirne kritike njihovega stališča napram dokladi na pivo zmerjali. Prepustimo mirno sodbi slov. javnosti, če se bode ugled slov. kler. poslancev s tem zvišal, ako bodo morali za svoje postopanje dajati zadoščenje s svojim urednikom vred pred sodnijo.

„Straža“ o dr. Kukovecu. „Straža“ se na eni strani trudi na življenje in smrt dokazati svojim ljudem, da dr. Kukovec nič ne pomeni v štaj. dež. zboru, na drugi pa upije, da je on že kar zvišal dež. doklade in mu posvečuje natančno polovico svojega prostora. Napadi na dr. Kukovca so ji važnejši ko vse drugo. To je najlepši dokaz lastne — lažljivosti.

a Posredovanje klerikalnih poslancev. Nek slovenski sodni pisarniški uradnik je naprosil nedavno klerikal-

nega poslanca dr. Benkoviča, naj pri nadsodišču v Gradcu podpira njegovo prošnjo. Dr. Benkovič je res prišel k nadsodišču in je vprašal pertirja, ali je predsednik pl. Pittreich doma, k čemur je portir pritrdil. Dr. Benkovič je pa bil v veliki zadregi, kajti ni bil pripravljen iti k predsedniku. Obrnil se je rekoč, da pride drugikrat. (Potem je pa pisal g. dr. Benkovič uradniku, da je bil sicer pri predsedstvu, pa žalibog se ni dalo nič doseči. — Tako posredovanje je gotovo zelo uspešno.

a Brezplačno se oddajo lauski letniki in sicer: „Slov. Narod“ (2 izvoda), „Narodni Dnevnik“ (2 izvoda), Sloga, Slovenski Gospodar, Mir, Gospodarske Novice, Slov. trg. vestnik, Slovenski Čebelar in Slovenski Narod letnik 1908). Kdor jih želi, naj piše na naslov: Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

a Spomlad je tu? Naš prijatelj L. S. nam je prinesel od Malenedelje lep šopek trobentic, ki jih je nabral na tamošnjih osojnih krajih. Čujemo, da so jih otroci našli tudi v celjski okolici.

Celjski okraj.

a Plesni venček „Slov. del. podp. društva v Celju“ se vrši 1. februarja 1910. ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“, na kar že danes opozarjamo.

a Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju izpolnjuje prijetno dolžnost, da se vsem cc. nabirateljicam in nabirateljem, ki so pripomogli k temu, da se je „II. narodna zbirka spodnještajerska“ tako povoljno obnesla, kar najiskreneje zahvaljuje. Največje zadoščenje so si pač pridobili sami, ki so nas pri tem narodnem delu podpirali! Obenem s to zahvalo pa prosimo tiste, kateri nam dosedaj niso poslali ne pol ne denarja, naj store prvo ali drugo.

a Gostilno v Delavskem podp. društvu v Celju (Graben 7) je prevzel g. Knez.

a Tatvina. V nedeljo ob 2. uri zj. se je splazil domobr. pešec Jeraj v stanovanje trgovca g. A. Kolenca na Graški cesti v Celju in vzel tamkaj trgovčevemu bratu gosp. Fr. Kolencu zlato uro z verižico in učencu uro z verižico. Denar je iskal po obleki, pa ga ni našel. Ko je vrata zapiral, so ga zaslišali; za takrat je sicer ušel in sum je padel na dva druga uslužbenca, ki sta pa bila nedolžna. Konečno so prišli Jeraju na sled in našli ukradeno blago v njegovem kovčegu v vojašnici. — Fant je svoje hrepenenje po tujem blagu drago plačal.

a Iz V. Piroštee. Župnik na Zgornji Ponikvi g. Kunej se na prižnici kaj rad zaganja v „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“ ter jih imenuje „parkeljna“. — Pa pomislite božji ljudje, kak parkelj je imenovan župnik! On je celo ministranta v cerkvi tako suil, da je bil ta čisto krvav. Ta božji namestnik rekte parkelj terja za nevidno blago, ki ga ima na ponudbo, tako visoke cene, da je vedno v prepiru z župljani, pri vsem tem pa še pravi, da ima pri prodaji zgubo!

a Iz Mozirja. Takaj so pri občinskih volitvah dne 3. prosinca z groznim porazom klerikalcev zmagali v vseh razredih naprednjaki. Vsa čast naprednim volilcem, ki so tako vztrajno stali na napredni strani! Obširnejše prihodnjič. — Volilec.

a Iz Št. Jurja ob Juž. železnici. Zabavni večer na Staro leto, ki ga je priredila „Knjižnica“ v Št. Jurju svojim članom, je vrlo dobro uspel. Razvedrila je bilo obilo. Igrici sta splošno ngajali, smehu je bilo dovolj. Prisrčna hvala vsem sotrudnikom, posebno gospodičnam in g. Rotterju iz

Celja, ki je s svojimi izbornimi šalji-
vimi samospevi dosegel najboljši uspeh.
Ugajali so tudi zelo Hrvati tamburaši,
ki so nam prodajali pristne slov. na-
rodne pesmi. Konečno je povdarjal g.
predsednik, da velja knjižnica za ne-
kako središče narodnega izobraževal-
nega dela v našem trgu ter se zahva-
ljeval vsem članom za blago naklonje-
nost dosedaj in prosil seveda iste tudi
za naprej. Konečno je želel vsem sku-
paj veselo Novo leto. Mladi svet je se-
veda potem še plesal in rajal do pozne
ure.

Slov. kmetijsko šolo v Št. Jurju
ob J. ž. so v torek slovesno otvorili.

o Iz Šmartina v Rožni dolini.
(Roparski napad.) Dne 31. grudnia je
nepoznan hudobnež napadel in na tla
pobil splošno priljubljenega krojača in
slovečega pevca-basista Karola Apote-
kerja, ko se je vračal zvečer domov.
Šla sta dalje časa skupaj in v nepo-
sredni bližini Apotekerjevega doma ga
je tujec udaril s tako silo z nekim
ostrim predmetom po glavi, da je Apo-
teker takoj omedlel in še le čez dalje
časa se je zamogel z veliko težavo pri-
plaziti domov. Celo zadnjo zasledujejo
orožniki. — Našemu Karleku želimo hi-
trega okrevanja zlasti pevski zbor, ki
težko pogreša njegovega izdatnega basa.

o Umrlj v Gradcu bivši uradni
vodja pri celjskem magistratu, Tomaž
Fürstbauer, 52 let star!

c Sv. Štefan pri Žusmu. Naš
tolsti in debeloglavi gostilničar pri okr-
cesti se baha, kak kristjan, kako svoje
verske dolžnosti spolnjuje, posebno
kako on edini izmed vseh gostilničar-
jev postno postavo, ki so mu jo sami
gospod fajmošter podelili, drži. Pač ni
premisli, kaj je povedal. Gosti, ki več-
krat pri njem pijemo, vemo, da moža-
karju gredo tudi ob petkih in drugih
postnih dneh klobase v tek. No, če je
za klerikalce taka postna postava, ni
čuda, če vera peša. Pa zdravi!

c Sv. Štefan pri Žusmu. Naši
ljudje obreknejo reveža, ki pride h
kakšnemu kmetu prosit za to ali ono
reč; pravijo, da „fehtari“. Kako pa da
g. župaik sme po celi fari fehtariti?
Ni tako beraškega kočarja, ki si mora
sam žito kupovati, da bi župnik in
njegova nosača ne povohali k njemu.
Župnik nekaj zamrmra, eden nosačev
nastavi žakelj, drugi pa napiše imena
treh kraljev, kakor bi žabe z namo-
čenimi cunjami po vratih hodile. Grdo
je, da se fehtari celo pri takih, ki si
morajo sami živež prositi. Pa seve
župnik mora iti, drugače mu Urška
noče pujskov rediti. Pravi: le idi v
vsako kočo kropit; če ne dobiš več
ko za eno kuro žita, je dobro. Sedaj
mi „liberalci“ nismo neverniki, ampak
ravnótako kristjani kot klerikalci, da
le v žakelj kaj pade. Čudno se nám
zdi, da ne gre župnik zdaj, ko ima
tako pisan čas, po zajčjem lovu. Saj
sedaj morda ne bo kakšnega krsta, da
bi morali botra in babica z otrokom
od jutra do večera čakati na krst...
V žep je dal knjige — in palco v
roko — in žakelj na rame — pa hajd
na babno goro... Pa zdravi! —
Naprednjak.

c Kaplan Ozimič v Grizah dela
kakor zbesnel proti naprednim listom.
V svojih neslanih pridigah govori naj-
rajši proti „liberalcem“, in „demokra-
tom.“ Ako se ne motimo, je to tisti
Ozimič, ki je svoj čas pobegnil iz bo-
goslovnice, pa se je moral spet vrniti,
ker je videl, da ni za kaj drugega!
No, imeli smo ga vendar za pametnega
človeka. Dvomimo, da dela iz lastnega
prepričanja, temveč na višjo komando.
Morda pa se boji „Slovenskega Gospo-
darja“, da bi ga kdaj spet pokaral, da
ni dovolj vnet za klerikalno gonjo?

c Zahvala. Odbor „Kmetškega in
bralnega društva“ na Ložnici pri Žal-

cu“ se zahvaljuje tem potom gosp. I.
Miklavc-u iz Mozirja, za naklonjeno
podporo v svoti K 2. — Obenem se
zahvaljuje tudi gosp. Avg. Solaku iz
Šiške pri Ljubljani za poslano knjige.
— I. Naraks, tajnik.

c Iz Gotovelj. Znani gotoveljski
veleum, ki hoče Gotovljane vedno učiti
politike in gospodarstva, javka v Go-
spodarju, kako je neki večer ob času
povodnje iz Žalca z nekim tujcem po
nekem potoku blodil. Tirja sedaj kar
tako regulacijo in napravo modernega
pota v Gotovlje in obenem vseh cest
v občini. V svoji neskončni modrosti
natančno navaja, kako se mora vse to
izvesti. Ko je še pa pred par meseci
on pri občini zvonec nosil, tedaj pa
takih nedostatkov ni nič videl, dasi-
ravno je bilo stanje cest in potov
ravno tako ko sedanje, če ne ob sla-
bem vremenu še slabše. Kje pa naj
ravno sedaj kar naenkrat občina to-
liko denarja za popravo vzame, ko je
še od prej raznih dolgov odveč! Če
ima dopisnik tako domoljubno srce,
zakaj pa tudi ni navedel vira, ali za-
kaj že poprej ni nasvetoval in priskr-
bel pri občini zato potrebnega denarja
na razpolago? Lahko bi bil vsaj na-
znanil, da je tadi on kakih par tisoč
kron pripravljen za take prekoristne
naprave dati? No pa tako vemo, kam
pes taco moli! V zadnji svoji seji je
namreč naš občinski odbor sklenil, ta-
koj ko bo mogoče kaj pri občini pri-
štediti, ne da bi kaj posebno davko-
plačevalci občutili, večje svote za po-
pravo cest in potov darovati. Ker še
pa sedaj ni mogoče tako temeljito
vsega regulirati, ker to pač stane,
hoče dotični možicelj svojo jezo z
obrekovanjem na sedanji napredni ob-
činski odbor zlivati, in po umazanih
glasilih po krščansko blatiti. Da koga
ne zgreši, kar po vrsti nad vsakim
laja; enkrat je na vrsti župan, drugič
načelnik, potem občinski odbor, mo-
gotci, kako društvo, posamezniki, libe-
rlec, naprednjak, potem še najde
kake kramerje, handlerje, „Narodni
List“, jezijo ga shodi, kjer bi se tudi
on lahko še marsikaj naučil. Vse to
tička silno jezi, ker po njegovi komandi
nič noče iti. Zato bi najraje videl vse
„ferdmano“ — nazadnje še mežnarja.
Ti trdovratni Gotovljani nočejo spo-
znati pisatelja Gotovskega, dopisnika
Gospodarjevega, ki je luč 20. stoletja.

a Celjski mestni proračun izka-
zuje 312.115 K 16 vin. dohodkov in
467.156 K 47 vin. izdatkov. Primanj-
ljaja je torej 155.041 K 31 vin. Za
pokritje tega se bo pobiralo 15% do-
klade od zemljišč in hiš, 10% od na-
jemnin, 50% od splošnega pridobnin-
skega in krošnjarskega davka, 67%
od posebnega pridobninskega, rentnega
in dohodninskega davka, mestna do-
klada na pivo 1 K 50 vin. za hl in še
užitinski davek na vino in meso.
Kakor je videti, ne bodo imeli Celjani
premalo plačil. Ako še dobimo po
zaslugi istih nemških nacio-
nalcev, ki tudi v Celju gospo-
darijo, zvišanje vseh dežel-
nih doklad in zvišanje davka
na pivo, pa bode prijetno živeti v
Celju. Med izdatki je posebno zname-
nito to, da stane uprava celjskega
mesta **67.932 K**. Na magistratu je
cel ducat uradnikov, isto tako v pli-
narni in drugod, ki stanejo ta ogromen
denar. Imamo jih pa samo za mestno
godbo, katera tudi še posebej požre
na leto 10 tisoč kron. A da bi kateri
mestni oče v Celju kedaj zinil kako
besedico o mestnem gospodarstvu —
tega še nismo slišali. Mestna hranil-
nica ima tu mogočno besedo, kaj ne?

c Gomilsko. Kakor je že v zadnji
štev. „Nar. lista“ omenjeno, imel je na
dan Sv. Štefana, našega cerkvenega
patrona, nek kapucin iz Celja pridigo,

katera je bila čisto podobna klafar-
skemu govoru v kaki zakotni beznici
in katera je bila pač popolnoma omiki
in oliki teh „gospodov“ primerna. To
do skrajnosti fanatizirano in na duhu
omejeno človeče je na prižnici govo-
rilo in ljudem razlagalo o španskem
Ferrerju, o španski inkviziciji, o stva-
reh torej, ki jih ljudstvo ne umeje,
dalje o svinjski brošuri ljubljanskega
škofa, o žalskem misjonu itd. ter je
potem zmerjal in blatil farane, jih
hujskal zoper vse. kar ni klerikalno,
jih navajal k sovraštvu do onih, ki
se ne udajo slepo duhovniški komandi,
ampak so možje samostojni, in raz-
sodni, ki so spoznali, da je kmečki
stan tudi toliko vreden, ko duhovniški.

— Ker pa v naši fari ni brezvercev
in tudi ne hudobnih ljudi, kakor jih
je to človeče na prižnici naslikalo,
ampak so poštene in verni farani, ki
se ne dajo od vsakega prismojenega
kapucinarja v cerkvi ozmerjati, je čisto
naravno, da je nastalo med poslušalci,
ki so prišli poslušat božjo besedo, raz-
burjenje in ogorčenje so se začeli
drug drugega spogledovati ter se škan-
dalizirati nad obrekovanjem in hujska-
njem zbesneloga in najbrž pijanega
kapucina. A ko ta oznanjevalec miru
in ljubezni zapazi, da se poslušalci nad
njegovo „pridigo“ spottikajo, udari po
prižnici ter začne ljudi iz cerkve vun
poditi... a še več, zaukazal je, mu
istega, ki ne bo njegovega hujskanja
in zmerjanja mirno poslušal, naznaniti,
da bo potem že preskrbel, da bo isti
6 mesecev v ječi premišljeval, kaj se
pravi sovraštvo oznanjujočega, zmerja-
jočega in hujskajočega kapucina v
njegovem delu za „vero“ motiti, in se
ne pustiti mirno opljuvati! Res jih je
mного zapustilo cerkev in se niso
mogli udeležiti božje službe. — Go-
spodine kapucine! Iz cerkve, katero
smo mi sezidali z našimi žulji, naš to-
rež vun podite, in to v času, ko se
ravno za novo cerkev nabira! To si
bomo prav lepo zapomnili! Tuj, neznan
človek si nas upa v domači cerkvi na-
padati! To je višek nesramnosti, ka-
tero si je ta pridigar dovolil. Možje
in žene so po opraviu ogorčeni z gla-
vami majali čes, vsako leto je bila na
Sv. Štefana tako lepa pridiga o Sv.
Štefanu, a danes pa samo obrekovanje,
hujskanje in sejanje sovraštva. Res
čudno, tako daleč so dandanes neka-
teri takozvani božji namestniki v svoji
slepi strasti prišli, da sami cerkve
spreminjajo v beznice in božje službe
v politične shode. Nikjer več tistega
res navdušenega mirnega oznanjevanja
božje besede o miru in ljubezni, ampak
le kar hujskanje prebivalstva zoper
vse, kar ni klerikalno. Gospodje, s ta-
kim nesramnim početjem na prižnicah
ne boste dosegli tega, kar želite, na-
mreč da bi ohranili ljudstvo zabito in
neumno, da bi Vam lažje služilo v
Vaše nečedne namene, ampak ravno
nasprotno; vsakemu, ki je še tudi tako
ndarjen s slepoto, se bodo oči odprle
in bo spoznal, kje je resnica, in da
niste duhovniki v pravem pomenu be-
sede, ampak politični agitatorji, da se
Vam ne gre za vero, ampak da se pod
plaščem vere pehate za politični ko-
mando nad ljudstvom. To je dokazala
pridiga na Sv. Štefana na Gomilskem.
Ni čuda, da vera peša! Bi ne bilo
mного boljše, da bi imeli na Štefanovo
ob dasetih kar tiho mašo brez pridige,
bi vsaj nemoteni v duhu zbrani in brez
vsakega razburjenja molili.

Upamo, da domači g. župnik, ka-
terega imamo vsi radi, ni vedel vna-
prej o vsebini pridige tega kapucina,
ker drugače bi pač ne smel pustiti
tako žaliti svojih faranov; upamo pa
tudi, da obsoja to nesramno početje
tujega kapucina, vsled katerega vlada
veliko ogorčenje povsod v celi fari.

c Osobjje Zveznih podjetij v
Celju priredi v soboto 15. tm. ob
8. uri zvečer plesni venček v vseh
prostorih „Skalne kleti“ pri Celju.
Vstopnina 1 K, dame proste. —
Svira ciganski sekstet.

c Redni občni zbor „Bralnega
društva v Gaberju“ se vrši v nedeljo,
9. prosinca tl. ob 4. uri pop. v Sokol-
skem domu v Gaberju pri Celju. —
Dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo
društvenega predsednika, 2. poročilo
tajnika in blagajnika, 3. volitev novega
odбора, 4. slučajnosti. — Z ozirom na
veliko važnost občnega zbora Vas k
udeležbi vljudno vabi o d b o r.

Brežiški okraj.

b Iz Podsrede. („Veliko boljše je,
ne obetati kakor po oblubi obljublje-
nega ne dati.“ Pridig. 5. 4.) — Jutro
je zavriskalo nad Podsredo; jaz sem
na potu k prvemu sv. opravilu, — da-
nes, čujte, danes se poslovi od nas —
župnik g. Matijče... In izvlekel se
je naš ljubi g. Matijče iz korita, par-
don, reči hočem iz postelje. Umil se
je z vodo, počesal se tako umetno od
leve na desno, da ni opaziti pleše, ki
je gola kakor vrh Triglava... No,
naš ljubi g. Matijče gleda veliko na
zunanost svoje osebe in svoje cerkve.
In v tem času vstopi v župnikovo
sobo ex-župan Štus; v razoranem licu
mu je čitati dolgo, mučno trpljenje,
katero je ubogi siromak prestal ob ob-
činskih volitvah v Podsredi, agitirajoč
v družbi kaplana g. Podpečana — v
korist svoje „kandidature.“ Za njim
pride „cepiklist na mesec“ Gašper,
knjižničar našega „izobrazbo“ razširja-
jočega „kat. izobr. dr.“ Štus si obriše
nos v rokav svoje suknje in jame
„slovesno“ govoriti: „Visoko častiti
gospod Matija Vaupotič! S solzami v
očeh se poslavljamo danes od Vas, ko
odhajate od nas iz Podsrede na Po-
horje. Veliko ste storili za lepoto-božje
hiše; krasna okna v farni cerkvi bodo
razveseljevala še naše vnuke. Slišali
smo, da vzamete okna s seboj na Po-
horje, pa...“ — In g. Matijče odpre
svoja usta: „Pa, pa, ja, vzel jih bom,
— saj jih nočete plačati. Obljubili ste
mi k oknom prispevati, česar pa še
niste izpolnili. Stoji zapisano: „Veliko
boljše je, ne obetati kakor po oblubi
obljubljenega ne dati.“ (Pridig. 5. 4.)
— Zategadelj ker niste izpolnili svoje
obljube, — vzamem okna s seboj!“ —
Štus, brisaje si solze: „Kaj, ali vza-
mete tudi ono okno, katero smo kupili
mi cerkveni ključarji; ne, tega mi ne
damo...“ Župnik g. Matijče udari z
obema pestmi hkrati na pisalno mizo,
plane kviško, pograbi Štusa za telov-
nik, pojoč crescendo in fortissimo:
„Kaj Ti Štus, Ti mi boš to prepove-
dal; no, zategadelj vzamem nalašč vsa
okna s seboj! Ti harkelin!“... Vzbu-
dim se ter vidim, da so bile to-le
sanje; škoda da ni resnica. V žalosti,
da se to ni res godilo, sem vstal iz
postelje! — Priprosti kmet iz
podsredške okolice.

z Visoka starost. V Artičah pri
Brežicah je te dni umrl nekdanji mno-
goletni šolski ogleda Miha Slak v 94.
letu svoje starosti.

a Čebelarska podružnica za okraj
Kozje je imela 27. dec. 1909 svoje
letno zborovanje. V sestavi odbora se
niso vršile posebne izpremembe, ome-
niti je le, da bo razun g. Lovreca po-
biral udnino kot blagajnik tudi gosp.
Ulčar. Z velikim zadovoljstvom se je
vzelo na znanje, da je slavni okrajni
zastop Kozje tudi letos naklonil naši
podružnici znatno podporo. Slavnemu
okrajnemu zastopu se za blagi čin naj-
topleje zahvalujemo. Sklenila se je
prirediti nekaj celodnevni tečajev
tekem prihodnjega leta. Odbor.

Vabilo na javni ljudski shod

ki se vrši

ki se vrši

v nedeljo, 9. jan. 1910

ob 8. uri zjutraj

pri g. Plaskanu

v Braslovčah.

v nedeljo, 9. jan. 1910

ob 3. uri popoldne

pri g. Brinovcu

na Vranskem.

Govorita dr. posl. Fr. Roblek in dež. posl. dr. Vek. Kukovec.

DNEVNI RED:

1. Politični položaj v državi in deželi. — 2. Zvišanje doklade na pivo in hmeljarji. — 3. Raznoterosti.

z Zdrav kraj. Na Vidmu ob Savi je lani umrlo samo 34 oseb, medtem ko je bilo rojenih 64 otrok.

o Iz Podsrede. Na Štefanovo zvečer je nabrala pri gostilničarju g. Jazbecu naša somišljenica gđ. Lina Preskarjeva (Lončarjeva) med samim kmečkim ljudstvom 7 K 30 vin. za C. M. družbo. Denar se je na voljo ljudstva hranil v tam se nahajajoči nabiralnik. Živela gđ. Preskarjeva in darovalci!

Kmetijska podružnica na Vidmu ob Savi ima svoj I. redni občni zbor v nedeljo, dne 23. januarja ob 3. uri pop. v šoli na Vidmu.

a Sevnško-brežiško učiteljsko društvo ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. januarja t. l. v Rajhenburgu. Zborovanje se prične ob pol 11. uri popoldne. Spored: 1. Čitanje zapisnika. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Poročilo predsednika o društvenem delovanju l. 1909. 4. Poročilo blagajničarke o stanju društvene blagajnice in pregled računa za l. 1909. 5. Razgovor o točkah, ki so izostale pri zadnjem zborovanju. Polnoštevne udeležbe pričaknjo odbor.

a Društvo za tujaki promet v Rajhenburgu priredi v nedeljo, dne 9. januarja 1910 svoj III. planinski ples. „Žegnanje na Kumu“ v vseh prostorih restavracije „Unschuld“ v Rajhenburgu. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: 1 K za osebo, obitelj 2 K.

Ptujski okraj.

p Ivanjkovec. V seji deželnega zbora v Gradcu dne 28. m. m. se je razpravljalo o spodnještajerskem železniškem vprašanju. Prišla je na vrsto tudi proga iz Fehringa v Radgono. Vsakdo si bo mislil, da se je takrat naš slavnoznani poslanec Meško vzdignil ter spregovoril besedico za železniško zvezo Ljutomera z Ormožem. Pa — gospod poslavec se menda niso „pripravili“. Vsakdo tukaj ve, kakega velikanskega pomena bi bila za naše vinarstvo železnica, le naš poslanec ne. Okoli Ljutomera in Ormoža pridno prodajajo vino, v naše vinske hribe pa ni nikogar. No, pa klerikalci že vejo koga za poslanca napravijo! Slava, trikrat slava!

o Iz Rogoznice pri Ptuj. Kmetijsko bralno društvo v Rogoznici pri Ptuj priredi dne 9. januarja t. l. ob 4. uri popoldne v prenovljeni gledališki dvorani „Čitalnice“ v Ptuj tri-dejansko burko „Moč uniforme“. Snov za to igro je povzel pisatelj J. Štoka iz vsakdanjega življenja in je polna komičnih prizorov. Uglasbil jo je H. O. Vogrič zelo srečno, in se odlikuje s krasnim petjem (dvo- in samospeli). Po gledališki predstavi je prosta zabava v spodnjih čitalniških prostorih s petjem, tamburanjem, šaljivo pošto itd. Čisti prebitek je namenjen za uniformo narodni godbi in za stalni gledališki oder bralnega društva v Rogoznici. Oboje društvo ima veliki pomen za omiko in narodno probujo, prostega ljudstva. Pričakuje se torej obilna udeležba, da društvo lahko dovrši svojo nadaljno nalogo. Odbor.

v Občini Breg pri Ptuj je dovolil ptujski okr. zastop, da si najme poškujla 18 tisoč za nakup Šimenkovega zemljišča kot stavbišča in 30.000 kron za gradnjo nemške šole. To bo nova ponemčevalnica za desni ptujski breg.

v Nakup. G. Brenčič v Ptuj je prodal svojo opekarno v Rogoznici za 98 tisoč kron tvrdki Celotti in Tolazzi v Ptuj. Škoda za slovensko podjetje!

v Ptujski okr. zastop izkazuje za l. 1910 166.372 kron izdatkov in 48.318 K dohodkov. Primankljaj se bode pokrila s 40 odstotno okr. doklado.

d V Novi vasi pri Ptuj je zgorel 28. grudnia l. l. mlin Marije Ljubec. Goreti je začelo pri belem dnevu. Ali je nesreča ali pa zlobna roka vzrok požara, ni znano. Škoda je zdatna.

d Nesreča. Dne 3. prosinca t. l. skoči nepričakovano iz Stanitzve gostilne na Bregu pri Ptuj natakarka z belim predpasnikom. Mimo peljajočemu se Mihalu Kozel, posestniku na Pobrežju, se splaši konj. V diru se prevrže voz. Vsled padca se hudo poškodujeta posestnik sam in njegova žena Marija.

„Rokovnjači“ drugokrat v Ptuj. Da se ugotovi vroči želji Ptujčanov, kateri hočejo igro še enkrat videti, in okoličanov, se vprizori igra dne 16. prosinca t. l. vdrugič.

Igra se prične takrat že ob pol 4. ter traja najdalje do 8. ure zvečer. S tem se hoče ugoditi okoličanom, da ne pridejo prekasno domov. Pozivljamo toraj vsakogar, da si ogleda 16. t. m. naše „Rokovnjače“, ki se gotovo lahko kosajo z najboljšimi igralci.

o Ormoški okrajni zastop. Čuje se, da so klerikalci obljubili ormoškim Nemcem, če izvolijo zastopnike za Ormož, eno mesto v okr. odboru, ker bi tako z Nemci imeli večino nad slovenski naprednjaki. A ormoški Nemci so baje to odklonili. — Dne 29. dec. je bila seja dozdnajnega okr. zastopa in se je sklenila sledeča rezolucija: „Pri volitvah v okrajni zastop ormoški dne 17. dec. 1909 mesto Ormož ni volilo njemu pridelenih 6 udov in čuje se splošno, da jih sploh ne namerava izvoliti. Sedanji okrajni zastop izraža s tem svoje prepričanje v tem smislu, da njegova poslovna doba doteče šele s konstituiranjem novega zastopa. Ker je v vseh avtonomnih korporacijah navada in zakonito zapovedano, da prejšnja korporacija tako dolgo posluje, dokler se nova postavno ne konstituirajo, sedanji okrajni zastop odločno ugovarja proti nameravanemu razpustu zastopa in odbora, ker ni dosedanje tolmačenje nikjer utemeljeno.“ — Rezolucija se je odposlala okr. glavarstvu v Ptuj in namestniji v Gratec. O stvari se je obvestil tudi dr. Ploj.

o Mladí uzmovč. Posestniku Zabavniku na Grabah pri Središču je hlapec iz odprte omare pomalem ukradel 140 kron in uro, katero je zamenjal s svojo slabo. Obsojen je bil v Mariboru na 2 meseca težke ječe.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Že dalje časa opazujemo umikanje nekoga iz naših vrst in nad vse sumljive poskušnje vrniti vpliv župnika v naše gospodarske naprave. Prosimo odkritosti in jasnosti, ker bomo sicer prisiljeni, si jasnost sami ustvariti. Razumni smo dovolj, da ne bomo pustili tega kar smo si s trudom ustvarili, od kakih častihlepnežev prepeljati neopaženo

v klerikalno vodo. Značajni smo pa tudi dovolj, da bomo se vsakemu takemu poskusu odločno uprli. Nam je strankarsko prepričanje več ko pama lenkostna užaljenost posameznika. — Zato pa: ali z nami — ali proti nam. — Narodni in napredni kmetje.

p Največji greh v svetinjski župniji je: brati „Narodni List“; tako pravijo gospod Haložan. Ormožanci, prosimo, povejte nam, kaj pa je pri vas največji greh? Menda ja nekrasti ali ubijati, ali druge take malenkosti?

p Ivanjkovec. Zopet so nas napadli zvezarji v „Slov. Gosp.“ zavoljo shoda, ki smo ga priredili brez razlike političnega mišljenja proti vpeljavi novega vinskega davka. Norčijejo se iz popolnoma gospodarske stvari. Nimamo ne primera ne besede, da bi to počete dovolj strogo obsodili. Samo eno si mislimo, namreč, da četudi pravite v „Slov. G.“, da vam slama pod klobukom ne bo nikoli zgorela, da je ista začela že močno žnjaviti.

o Svetinje. Leta 1909. bilo je v naši župniji rojenih 75 otrok, med temi 7 nezakonskih in 5 mrtvih. Umrlo je 45 ljudi, med temi je bil najstarejši mož 81 let star, najstarejša žena pa 89 let stara. — Poročenih je bilo 16 parov.

a Tatvina. Okradel je v Sveti noči neznan zločinec g. Franu Žiharju, nadučitelju v Vurbergu čebelnjak. Dva panja je malodane do cela izpraznil, tako, da sta tudi za prihodnje leto uničena. Odnesele je dosti strdi, klešče in nekaj voska. Neglede na to, da znači ta čin skrajno surovost in brezsrčnost — uboge živalice so namreč zjutraj na pol zmrzle ležale pe tleh, večina pa je seveda bila že mrtva — ima prizadeti tudi znatno materijelno škodo. Stvar se je naznanila orožnikom.

z Ptujski Sokol. Odbor „Ptujskega Sokola“ priredi vsaki mesec po en „jour fix“. Na dnevnem redu bodo različna predavanja poučne ter tudi druge točke poučne in zabavne vsebine. Predavale bodo moči iz domačih vrst, po potrebi pa se povabijo moči izven Ptuja. Skupne sestanke je odbor smatral za neobhodno potrebne, ker je le tem potom zblíževanje duhov in izobrazba posameznih članov mogoča. Prvi prijeteljski sestanek ali „jour fix“ se vrši dne 19. prosinca t. l. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih. Vsi bb. sokoli se vabijo, da se sestankov polnoštevno udeležijo. Odbor.

v Poroka na smrtni postelji. V Ptuj se je 27. mm. hči uradnega sluga pri glavarstvu Andreja Bratuscheka, stara 20 let, na smrtni postelji poročila z Hans v. Münhauom, zastopnikom firme Singer. Dne 29. mm. je pa že umrla.

Shod vinogradnikov ormoškega okraja

se vrši

dne 9. januarja ob 2. uri pop. pri gosp. Štamparju v Vuzmetincih.

Mariborski okraj.

m Sv. Jakob v Slov. Gor. Zopet smo izgubili na meji krepkega bojvnika. Dne 28. dec. l. l. je umrl veleposestnik Alojzij Reisman. Pokojnik je bil ves čas odločen, zaveden Slovenec, kot jih je malo na meji in tudi v sredini domovine. Opetovano je bil volilni mož in je kot tak opetovano glasoval za narodne kandidate; več let je bil župan, član krajnega šolskega sveta, cenitelj itd. V občini je vedno

krepko nastopal proti nemškutarsvu. Občina in sploh narodna stvar na meji bo britko občutila njegovo smrt.

m Spodnje Hoče. Hočkega hajlovca s kozjo brado pozivamo, naj ne meče več nikdar iz Stanitzvega vrta smrdljivih bomb, ki jih tam sam fabricira na cesto. Ali hoče, da govorimo bolj jasno? Deželni šolski svet se mu bo lepo zahvalil za take manire!

z Belo srno je ustrelil v Ščavnici v Slov. gor. na Božič kand. med. Fr. Steinfelser od Sv. Ane na Krembergu. Lovski blagor!

u Slovensko gledališče v Mariboru, Narodni dom. V nedeljo 9. prosinca 1910: Veleturist. Burka v 3 dejanjih. — Spisala Kurt Kraz in Max Neal, poslovenil A. E. — Začetek točno ob pol 8 uri zvečer. Blagajna se odpre ob pol 7 uri. — Vstopnina: sedeži v dvorani od 1.—4. vrste 2 K; od 5.—9. vrste 1.50 K; od 10.—12. vrste 1 K; sedeži na galeriji 80 vin., stojišče v dvorani 60 vin., stojišče na galeriji 40 vin., dijaška in vojaška vstopnica 40 vin. — Predprodaja vstopnic v nedeljo 9. prosinca od 2.—3. ure popoldan v „Ljudski knjižnici“. Prihodnja predstava 23. prosinca t. l. „Zmešnjava na zmešnjavo“ burka v 5 dejanjih.

z Za župana v Mariboru je znova izvoljen dr. Semiderer, za podžupana dr. Mally, v mestni svet Futter, Bernhard, Orosel in Pfrimer.

a Od Sv. Ruperta v Slov. gor. Svetorupérčki farani smo pač zelo srečni v dobi, od kar je gosp. župnik Pajtler pri nas. V tem času nam je pogorelo troje cerkvenih poslopij, katera moramo davkoplačevalci z velikimi stroški vzdržavati, najpoprej marof, potem poslopje v Zavrhu nato še isto v Humu. — Kaj smo se neki pregrešili? — Gotovo si mora biti ta častiti gospod v sovraštvu s sv. Florjanom. Čudo veliko, da nas gosp. Pajtler ne nadleguje, da bi si kupili sedaj o Novem letu tega svetnika v domačo cerkev, da nas vsaj vnaprej varuje vseh nesreč; imamo namreč samo še farovž za spomin iz starih lepših časov.

a Iz Maribora. Ljudska knjižnica v „Narodnem domu“. Na občnem zboru „Slovanske Čitalnice“ je poročal g. dr. L. Poljanec o poslovanju ljudske knjižnice v Mariboru l. 1909. Knjižnica šteje 1099 slovenskih knjig, torej 116 več nego koncem lanskega leta in sicer 77 (+2) pesniške, 45 (+2) dramatike, 513 (+71) pripovednih, 248 (+17) poučnih in 216 (+24) mladinskih knjig, razen teh pa še obilo čeških in hrvatskih. Čitatelji (koncem leta jih je 241) so prečitali letos 5480 knjig (lani 4675, torej letos +805) in sicer 360 (—5) pesništva, 220 (+24) dramatike, 3606 (+378) pripovednih, 492 (+123) poučnih, 802 (+285) mladinskih. Zanimive so številke glede posameznih pisateljev in zbornikov. Sienkiewicza se je prečitalo 384 knjig, Jurčiča 331, Cankarja 120, „Dom in Svetov“ 177, Kresnika 188, Knezove knjižnice 121, Leposlovne 67, ljudske 79, salonske 83, slovanske 165, zabavne 87, „Slovanon“ 116, dr. Tavčarja 134, Trdine 149, „Ljub. Zvon“ 113. Nekatero knjigo so že precej obrabljene, saj jih je bilo precej že po sedemdesetkrat med ljudstvom. Dohodkov je imela Ljudska knjižnica 550 kron in toliko tudi stroškov.

a Iz Maribora. „Slovanska Čitalnica v Mariboru“ je zaključila z občnim zborom dne 23. grudnia poslovno leto 1909. Poročila posameznih odbornikov so se vzela z zadovoljstvom na znanje, zlasti poročilo blagajnika g. Stegnarja. Za prihodnje leto se je izvolil naslednji odbor: predsednik g. dr. Vlado Serbec, tajnik g. Tone Hohnjec, blagajnik g. Alojzij Rakovec, višji oficijal juž. žel.

v pokoju; odborniki gg. dr. Anton Medved (podpredsednik), Vilj. Berdaja, Vek. Bahovec, Ivan Ašič, Srečko Stegnar in dr. Lj. Pivko.

a Z nožem je zbedel v prepiru pekovski učenec Voglar pri peku Musku v Mariboru svojega tovariša Trampuža v desno roko in ga težko ranil. Fanta so odpeljali v bolnišnico.

v O skrajni podivjanosti nekega laškega fantalina v Trstu poroča „Edinost“. Imel je par let ljubico, ki je umrla. Fant je prišel s par lahkoživkami k njenemu odru in se tam na ves glas smejal. Laška plemenitost in kultura je res nedosežna!

Slovenjebistriški okrajni zastop je odobril proračun za l. 1910. Ta izkazuje dchodkov 9500 kron, skupnih potrebščin za 72.097 kron. Primankljaja je torej 62.597 K, kateri se bode pokrili z okrajnimi dokladi.

d Novoletne zabave v Studencih pri Mariboru. V noči od 1. na 2. jan se je zbralo v Majheničevi gostilni več delavcev, da bi mlado leto pošteno zalili. Okrog polnoči pa se je začel prepir in običajna ekspedicija pod milo nebo. Pri tem je nekdo sunil Julija Godeca v prsi z nožem 6 cm globoko. Krivca še niso našli. — V nedeljo so pa nekateri, očitno pijani delavci zažgali seno posestnika Scherbauma iz Maribora.

v V Št. Ilju v Slov. gor. se ustanavlja nemško telovadno društvo. Radovedni smo ali bodo telovadci kmetški fantje to je Slovenci ali temošnji privandanci iz rajha, ali pa se bodo vozili v Št. Ilj k telovadbi mariborski hajlovci. „Orlov“ seve mladenič Žebot ne more ustanoviti, ker ni nikogar, da bi jim plačal pijačo, drugače pa ne telovadi nikdo.

v Železniška nesreča na Pesnici. V noči med 10. in 11. majnikom t. l. sta trčila na žel. progi Spielfeld-Pesnica tik pred postajo Pesnica iz Gradca prihajajoči brzovlak in osebni vlak skupaj. Razbitih je bilo več železn. voz, ena oseba ubita, več pa težko oziroma lahko poškodovanih. — V četrtek, 30. grudnia 1909 se je vršila kazenska razprava proti krivcem pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Vsi trije obtoženci so bili spoznani krivim prestopka §§ 335 in 337. kaz. zak. in obsojeni: žel. aspirant Hugon Slansky na 1 leto ter žel. čuvaja Albert Quass in Leopold Pansi na 8 ozir. 6 mesecev strogega zapora, poostrenega z mesečnim postom. Obsojeni so tudi solidarno v povrnitev sodnih stroškov, ki so pa neiztljivi. Quass je priglasil po svojem zastopniku takoj po obravnavi pritožbo ničnosti in priziv glede kazni.

v Mariborskim nemškim trgovcem in obrtnikom diši slovenski denar tako, da ne spuste z lepa kakega slovenskega kupca, ki zajde v njihovo trgovino. Če se drugače nemoreta razumeti, si obrtnik poišče tolmača, da mu raztolmači zahtevo kupca. A da bi nastavl kakega Slovence kot pomočnika tega ne stori. Slovenci, učite se iz tega.

Ljutomerski okraj.

Bučecovci. Naši in hrašenski fantje so v noči od 20. na 21. l. l. prijeli v Bučecovcih 17 letnega fantalina Muršiča (po domače Lisjaka) iz Kupetinec, ki ga je orožništvo že delj časa zasledovalo zaradi tatvine in požiga. Ono noč se je v močnem dežju okoli polnoči pripeljal v Bučecovce, kjer je hotel pod streho pričakovati jutra, potem pa jo odkuriti v Radgono na sejem ali pa na Ogrsko. Tam bi prodal konja in vozič, ki ju je bil isti večer ukradel nekemu kmetu v Hermancih. Fantje so ga po zvijači zvalili v hlev pri občinskem predstojniku, ga tam zvezali ter peljali potem v Križevce k orožnikom. Vozič in konj

sta se izročila lastniku. Kako nevaren je bil Muršič, svedoči njegova pretnja, da je hotel na Božič zjutraj zažgati Bučecovce na 4 krajih. Ker so ga eskortirali že 21. dec. v ječo mariborskega okrožnega sodišča, se mu ta nakana ni posrečila.

l Občinski odbor v Vnčji vasi na Murskem polju je v svoji redni seji dne 29. dec. l. l. sklenil protest proti zadnji čas razglašenemu odloku c. kr. dež. šol. sveta, da se imajo na spodnještajerskih ljudskih šolah nameščati kot učitelji (ice) samo oni kandidatje (inje), ki so dovršili svoje študije na kakem štajerskem učiteljsku, ne pa tudi oni, ki dovršijo učiteljske v kateri drugi deželi. Razlogi: 1. Če se ta odlok prakticira, pride v veliko nevarnost narodni značaj naših ljudskih šol, — zlasti na kmetih — na katere spadajo kot učitelji (ice) edinole take učne moči, ki so slovensčine popolnoma zmožne in jo tudi ljubijo, kar pa se od vseh kandidatnih deželnega učiteljskega v Mariboru po izvajanju „Sloge“ ne more pričakovati, da si bi baš te kandidatke sčasoma preplavile Spodnji Štajer; 2. pomeni ta odlok kršenje pravic, zajamčenih avstrijskim državljanom temeljem državnih osnovnih zakonov. Spodnještajerski fantje in dekleta, ki se hočejo posvetiti učit. stanu in biti nameščeni v svoji ožji domovini, bili bi tako primorani študirati v Mariboru, dočim sme vsak državljan izvoliti katerokoli državno učilišče (in to je učiteljske razven deželnih), da dovrši na njem svoje študije. Predlog se torej naj razveljavi.

o C. kr. kmetijska podružnica Sv. Juri ob Ščavnici ima dne 9. t. m. ob 3. pop. redni občni zbor pri Kapeli v gostilni g. A. Divjaka. Dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo predsednika o delovanju v preteklem letu; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev računskih pregledovalcev in račun; 5. volitev novega odbora; 6. predavanje g. pot. učitelja; 7. slučajnosti. Vsi zavedni kmetovalci, pridite! — Sv. Jurij ob Ščavnici, 1. prosinca 1910. Breznik, načelnik.

Slovenjegraški okraj.

a Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo vrši s tem svojo prijetno dolžnost ter se v imenu šolske mladine najsrčneje zahvaljuje vsem preblagim dobrotnikom, ki so po obilnih darovih v denarju in blagu pripomogli, da se je letošnja božičnica tako sijajno obnesla. Bog plati! — Šolsko vodstvo Št. Janž pri Velenju, dne 27. decembra 1909. Ferdo Pokeržnik, šolski vodja.

v Občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Ribnici na Pohorju se vrši v nedeljo dne 9. prosinca. Na sporedu je tudi govor pot. učit. g. Prekorška iz Celja. Upamo, da bo udeležba velika, da se pozabijo razna nespornostna naša obrambna organizacije Ciril-Metodove podružnice.

o V Vuzenici se je vršila na Novoga leta dan velika narodna slavnost, ki nam jo je priredila vrla podružnica C. M. družbe. Videli smo, kako raste od leta do leta narodna zavednost slovenskih ljudi ob tej važni postojanki jezikovne meje. O slavnosti, ki je prinesla okoli 300 K čistega dobička še spregovorimo.

Slovenci v tujini.

u Iz Gradea. V nedeljo 2. tm je govoril v društvu „Domovina“ tovariš Franjo Isek o slovensko nemški meji na Koroškem. Jasno nam je naslikal, v kaki stiski so koroški Slovenci. Tovarišica Rezika Vrečkova je pa deklamirala pesem. Oba sta žela burno priznanje.

u Iz Gradea. Vsakega Slovence mora veselje prešiniti, ako zasleduje gibanje graških Slovencev. Pred enim letom smo imeli v Gradcu samo eno „krščansko socijalno“ izobraževalno društvo „Domovina“, danes imamo že tri. Pred 7 leti se je ustanovila „Domovina“, ker „Naprej“, ki pa danes itak več ne živi, ni zadostoval, ker ni bil za nižje sloje. V začetku l. 1909 se je začelo med člani „Domovine“ premišljevali, kako bi društvo bolje napredovalo; sprevidelo se je, da bo društvo kot podporno brez „krščansko socijalnega“ nakita bolje uspevalo. Svoj čas je bila „Domovina“ popolnoma klerikalna, kar je dišalo le malo po naprednosti, se je izrinilo, bodisi že časopis ali član. Pri poznejši preustrojitvi je baš gosp. M. Kukmar, takratni predsednik, igral veliko vlogo. Ko smo društvo spreobrili v zgolj narodno, je nekaj članov izginilo kakor kafa, ne da bi bili naznanili svoj izstop. Pozneje smo izvedeli, da so si ustanovili „krščansko“ društvo „Kres“. Poklicali so vse farovže in klerikalne liste na pomoč in prerokovali smrt „Domovini“. Oznanjali so, da le s „krščanstvom“ bodo rešili delavstvo iz krempljev socijalne demokracije. Povrnimo se k „Domovini“! Ko so bila premienjena pravila potrjena, so začeli člani zahtevati napredne liste. A takrat je vstal proti temu predsednik M. K., ki je menda med tem oblekel spokorniško haljo in se je z vsemi štirimi branil naprednih listov, češ naj se rajši društvo razruši kakor to. A člani so mu poplačali ta nastop s tem, da so ga vrgli kot predsednika. Pokazal je, da mu je več za čast ko za društvo in je šel ter ustanovil novo društvo „radikalno-ekonomično-socijalno „Nado“. In zopet je predsednik! Organizirati hoče tiste Slovence, ki niso pri nobenem društvu. Noben graški Slovenec ni ne svetemu „Kresu“ ne ekonomični „Nadi“ nevoščljiv, ker če bi imeli še sto takih društev, vsa bi imela zadosti dela. Ali grdo je, če se od strani članov „Nade“ in „Kresa“ z nečednimi sredstvi agitira zoper naše društvo „Domovina.“ Mar opravljate službo nemških nacionalcev?

o Društvo „Domovina“ v Gradcu ima 9. t. m. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih svoj letni redni občni zbor. Dnevni red: poročilo tajnika, blagajnika, gospodarja, knjižničarja in revizorjev; volitev novega odbora in slučajnosti. Gostje dobro došli. Odbor.

Vestnik

„Zveze napredne mladine“.

u Iz Kapel. Pridi sveti Duh in razsveti našim klerikalcem temo njih možganov. Očitajo nam, da so naši znaki ZSNM naša baharija in da so brezpomembni. Veš-li ti, dragi J. P., v svoji klerikalni zaspanosti, za kaj se gre? Prepeln si pač duševne ubožnosti, da bi mogel razumeti, kaj hočemo delati v blagor in prid in v napredek nas ubogih slov. trpinov. Prepričan pa si seveda, da če ti župnik pri spovedi pove, da te bo vzel vrag, če boš član napredne organizacije, bo to že res. Saj ti vrli namestniki božji dobro vedo, da dožive v kratkem gotovi poraz, če voda ne teče na njihov mlin. Žalibog da vlada nad Teboj, dragi Ivan, še ogromna tema. Svetujemo Ti, ne napadaj in ne blati nas od ZSNM, zadovolji se s čitanjem „Slov. Gosp.“ in drugih klerikalnih listov. Pusti nas, ki hočemo delati in se žrtvovati za ubogega slov. trpina, mu kazati pot v boljšo bodočnost in mu strgati, verige v katere je že stoletja vklejen. Bodi zdrav in premisli, predno zopet koga napadeš. Vam pa, dragi tovariši in tovarišice, iskreno zahvalo za pomoč in trudapolno neustrašno delo vkleb klerikalnemu pritisku. Naj vam ne upade pogum in daj Bog, da dovršimo l. 1910 v častnem in premišljenem delu. Naprej! — Napredni mladeniči.

rikalnemu pritisku. Naj vam ne upade pogum in daj Bog, da dovršimo l. 1910 v častnem in premišljenem delu. Naprej! — Napredni mladeniči.

Jz raznih slovanskih jev. kra

u Tržaški škof Nagl je izdal, kakor smo poročali, naredbo, da se mora po vseh cerkvah peti maša latinsko. Po Istri, kjer je prebivalstvo sicer še silno verno, je nastalo vsled tega silno gibanje. Ljudstvo noče več k maši in cerkve so prazne. Vrše se velikanski shodi, na katerih ljudstvo ogorčeno protestira proti škofovi odredbi. Pa pravijo, da mi „liberalci“ vero rušimo!

u V Ljubljani je umrl 31. dec. v 76 letu starosti dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški, mož, ki je skozi 40 l stal v narodnih vrstah vedno v ospredju in je bil ves čas zvest in odločen naprednjak. Kot zdravnik je bil skrajno ljudomil. Vse dohodke je izdajal za javni blagor in je umrl kot revež. N. v m. p.!

o Višek nesramnosti. Na mnoge pritožbe Slovencev, da se na drž. kolo dvoru v Celovcu ne dobi voznega listka na slovensko zahtevo, je ravnateljstvo v Beljaku odgovorilo, da dotičniki niso zahtevali voznega listka v slovenščini, marveč na nerazumljiv način, vsled česar so sami zakrivali, da ga niso dobili. A lepše še pride. — To isto ravnateljstvo je poslalo te dni škofjskemu ordinarijatu v Celovcu vlogo, v kateri opozarja ordinarijat da veliko duhovnikov v Celovcu zahteva vožne listke „na nerazumljiv način“ in da zato ravnateljstvo ordinarijatu naroča, naj svojo duhovščino opozori, da naj zahteva vožne listke v nemščini. — Ali si morete predstavljati še večjo infamnost od strani državnega urada? Pa pravijo klerikalci, da so zrušili nemški sistem!

u Tržaška „Zarja“ v svoji novoletni številki poje slavo tržaškemu škofu Naglu in se mu zahvaljuje za vse dobrote, ki jih je izkazal škofiji za časa svojega pastirovanja. Ginljiva je ta hvaležnost škofu, ki je posvetil vse svoje delo odpravi slovenskih pravic v cerkvah njegove škofije. Dobro, da vas spoznamo tudi od te strani vedno bolj.

u Narodna delavska organizacija v Trstu nastavi s 1. febr. t. l. strokovnega tajnika za Primorsko.

Poučni kotichek.

Zastopniki v državnem zboru po narodnosti.

Zanimivo je vedeti, kako so razne avstrijske narodnosti zastopane v državnem zboru na Dunaju. Je tam 225 Slovanov, 230 Nemcev, 18 Italjanov, 4 Rumuni in 4 Židi. Ti 4 Židje namreč pravijo, da so židovske narodnosti, Židov pa, ki drži ali z Nemci ali s Poljaki ali s Čehi, je v drž. zboru še več. Vseh poslancev v drž. zboru je zdaj 513; 3 sedaj manjkajo, ker bi jih biti moralo 516. Od Slovanov je 106 Čehov, 80 Poljakov, 32 Rusinov, 24 Slovencev, 13 Hrvatov in Srbov. Slovanov je v Avstriji 16 milijonov, Nemcev samo 8 milijonov, in vendar imajo 5 poslancev več ko Slovani.

u Kako bi se pasja steklina vsaj deloma omejila? Znano je, da je bila letos pasja steklina razširjena skoraj po celi deželi ter odrejena od političnih oblasti stroga pasja kontumacija. Komaj pa je bila ta preklicana, se je zopet pojavila ta nevarna bolezen iznova. In to je razumno. Po vaseh se klatijo cele jate izstradanih psov, ki pobirajo po gnojiščih razne ostanke in pridejo pozneje v dotiko z

mestnimi psi. Marsikateri ostane v mestu, kjer pobira po ulicah tudi razne odpadke, prezeblje, spi sedaj tu, sedaj tam, je brez vsakega reda, tako doma, kakor tudi kadar se potepa. Vse to so predpogoji, na podlagi katerih žival potem steče. Saj se vidi, kako izstradani so vaški pinčeti, kajti marsikak boren kočar ne more niti nasititi svojih otrok, najmanj pa še psa, ki živi res pasje življenje. Le psi varuhi so deloma na boljem. Tedaj kaj storiti? Vsaka občina naj bi vpeljala primeren pasji davek in kmalu bi bilo psopotepuhov konec. Kajti, kdor bi ne plačal davka, mu ni nič za psa, katerega mu odvzame konjač. In tudi občinske blagajne bi bile za marsikako kronco na boljem. Tedaj po vseh občinah vpeljati pasji davek, ostale pse pa poloviti in brčkone bode ta nevarna bolezen kolikor toliko zatrta, kajti kdor bi za psa plačal, bi brez dvoma tudi v vseh ozirih nanj pazil.

Če teče kri iz nosa, priporočajo mnogi kot čisto priprosto sredstvo proti temu, da se na tilnik položi v mrzlo vodo namočen robec. Baje so se dokazali s tem sredstvom veliki uspehi. V Galiciji je med ljudstvom navada, da drže človeku, ki mu iz nosa teče kri, zveženj mrzlih ključev na tilnik, kar ima vedno uspeh.

Proti ozeblinam. Vzemite 2 grama galuna, 2 grama boraksa, 150 gramov rožne vode in 5 gramov benzoe-tinkture, namočite v to mešanico platneno čunjo in položite na ozeblino in sicer zjutraj in zvečer. Drži to na ozeblini vsakokrat kakih 15 minut; da bo čunja vedno mokra, prilij včasih malo tekočine.

Pri zastrupljenju s fosforjem vtakni najprej prst v goltanec, da boš izbruhal. Potem vzemi surovo terpentinsko olje, vsake pol ure 10 kapljic, v sliznati pijači. Ako bi se dvomilo, je-li zastrupljenje s fosforjem, spoznaš to najbolje po tem, če se izbruhane mase v temi svetijo.

Želodčni krč. Vzemi čašo črne kave (nekuhanje, ampak le hitro nalite!), kateri si pridjal žlico črešnjevih vode.

Če otroka koplješ, ne umivaj mu oči nikdar s tisto vodo, kakor ostale dele telesa, ker lahko nastanejo nevarne očesne bolezni.

Po kosilu, osobito če si jedel sladke in sladkokisle jedi, je dobro, če grizeš staro, trdo kruhovo skorjo, da ti v večji meri prihajajo sline, ki so za ohranitev zob potrebne.

U Zračite! Ne le če se preveč kuri, je škodljivo, ampak tudi če se ne dovaja svežega zraka. Vsako zakurjeno sobo je treba vsak dan vsaj trikrat prezračiti. Ni se treba bati, da pri tem izgubi soba toploto in da je bilo kurjenje zastoj. Dobro prezračena soba se boljše kuri kakor slabo prezračena. Gospodinje mnogokrat tudi pozabijo brisati s peči prah. To je le zdravju na škodo. Plast prahu in nesnage, ki se na peči nabere, ima mnogokrat bolezenske kali v sebi, zgori, če se močno zakuri, in zrak še poslabša.

Gospodarski paberki.

O pretakanju vina.

Dolžnost mi velevala, da napišem nekaj besed o presnemanju (pretakanju) vina.

Izraz presneti vino pomeni, da se vino z drož stoji ali presname ter v drug lepo osnažen, omi, že pripravljeni sod pretoči.

Kakor hitro se nam je zadnje vino že precej očistilo, je naša dolžnost ga presneti. Vsakega kolikor toliko naprednega kletarja dolžnost je, ako ni tega dela še dosedaj opravil, da ga čim preje izvrši. Najpoglavitejšo sredstvo za doseg stanovitnega vina je pravilno presnemanje. S presnemanjem se loči vino takorekoč od blata, to je od droži.

Marsikateri kletar bode vprašal: kolikokrat mi je vino na leto presneti? Prvo leto nam je vino vsaj trikrat presneti in to: prvič meseca grudna, ako prej ni bilo mogoče; lahko se pa to tudi zgodi, kakor sem že preje omenil, kadar vino čisto postane, oziroma mošt do čistega pokipi. Drugič proti Veliki noči in tretjič pred prihodnjo trgatvo; sicer se nam je pa tudi ozirati na vino samo.

Ako je bilo vino iz zdravega grozdja napravljeno, se presname jednostavno tako, da se iz jednega sode v drugega prelije.

Ker pa je baš zadnjega našega vina več ali manj napravljenega iz gnjilega grezdja, nam je z njim takole postopati:

Presneti ga je kolikor mogoče v veliki dotiki z zrakom, to stori najlažje oni, ki ima takozvano „torilce“; tega se natakne na pipo, iz katere vino teče, ter se ga k tej priveže. To je iz lesa napravljena posodica keglaste oblike, dno pa ima čez in čez navrtano, da lahko vino v mnogih curkih v podstavljeno posodo teče. S tem je obila dotika z zrakom dosežena, kar je zato neobhodno potrebno, da beljakovine, katere so v vinu raztopljene pridejo s kisikom, kateri se nahaja v zraku, v potiko, na kar skrknjejo, vsled česar dostanejo težje ter se slednjič na dnu sode usedejo, kjer se jih pri drugem presnemanju lahko v podobi goščave odstrani; to je za vino, katero hočemo imeti stanovitno, poglaviti in prvi pogoj.

Ako se beljakovina ne odstrani, nam vino lahko nategne ali pa tuči, kadar gorkeje postane, takozvano „amonijakalično kipenje“ prične; to je pravzaprav neko gnitje, po katerem vino smrdi in ni za nič.

Pri takem vinu je pa tako presnemanje tudi zato potrebno, da nam naenkrat kalno ne postane, kar je zelo neugodno, kadar mislimo vino prodati.

Pri presnemanju takega vina pa je treba tudi že pripravljeni sod z žveplom zakaditi, to celo večkrat ponoviti, to pa pri večjih sodih.

B. Supanc, Prekorje.

(Dalje sledi.)

O Perotnina v najhujši zimi. Najhujša zima je navadno v decembru. (Sedajna zima je izjema! Op. uredn.) Zemlja je ledena in pokrita s snegom, živali ne najdejo nič zelenega, nobene črva, nobene žuželke, ne morejo si iskati, kar za življenje potrebujejo; zato je treba pomagati. Živali naj bodo v času, ko je sneg, v toplih stajal, ki se dajo dobro zračiti. Dobra, zdatna in krepka hrana je potrebna. Zjutraj jim zmuččaj topel krompir s koruzno moko ali otrobi, opoldne jim daj ječmena, zvečer na debelo zmleto koruzo, morda tudi nekaj skuhanega in dobro sesekanega mesa; kot zelenjad jim obesi na vrstico zeljno listje. Ako bomo tako hranili perotnino, lahko pričakujemo, da bomo tudi po zimi imeli vedno dovolj jajc. Velika napaka je, če se ravno po zimi štedi, češ saj tako nič ne nesejo.

O Zakon o pospeševanju živinoreje in vnovčenju živine je stopil obenem s pooblastilnim zakonom za trgovinsko pogodbo s Srbijo in Rumunsko v veljavo. Od 1. 1910 do 1918 je določenih vsako leto 6 milijonov kron iz državnih sredstev za pospeševanje živinoreje. Ustvariti se ima iz tega poseben

sklad, ki ga upravlja poljedelsko ministerstvo. Vsako leto se ima 1 milijon od te svote uporabiti za pospeševanje vnovčenja živine, osobito klavne živine, dalje izvoza živine, ustanavljanja živinskih sejmov vsake vrste, dočim se uporabi 5 milj. vsako leto za pospeševanje živinoreje. Ta svota se na posamezne dežele razdeli po številu glav živine po zadnjem štetju živine. Umno vnovčenje živine se bo od strani poljedelskega ministerstva pospešilo z ustanovitvijo centrale za vnovčenje živine. Ali se bo dalo tem potom sčasoma spraviti v sklad ceno živine s ceno mesa pri mesarjih?

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje I. A. M. v R. Ali je priporočljivo krave takoj po steljenju molzti?

Odgovor: Ne. Je sicer ta razvada splošna, vendar govori proti takojšnjemu izpraznjenju vimena po porodu sledeče: Mnogokrat povzroči to nastop mrzlice. Naravno je, da po steljenju nastane zastajanje in nerednost v krvnem pretakanju in baš vime je ono, ki regulira krvni tok. Naravno je torej, da takojšnje izpraznjenje in oslavljenje vimena škodljivo upliva. Tudi živino-zdravniška praksa, da napolnenje vimenskih žlez z zrakom ali kako primerno tekočino da že skoro popolnoma poginolim živalim novo življenje, dokazuje resničnost trditve, da takojšnja molža škoduje. Čakati je treba po steljenju vsaj 4 do 5 ur, predno se molze. Tudi se ne sme prvokrat popolnoma izmolzti, ampak je treba molzti dvado trikrat na dan.

Zadnji dopisi.

b Sodna imenovanja so se pred par dnevi zopet izvršila. Kaka, o tem ni treba izgubljeni besed, saj živimo v časih, ko se naši klerikalni poslanci ustijo, da so strli nemško nadvlado. Zato navajamo kot vzgled „nove dobe“ za Slovence sledeče: v Celju ni bil povišan za pravega sodnega nadsvetnika Slovenec Gregorin, pač pa 3 mlajši nemški sodniki. V celem okrožju graškega nadsodišča je povišan izmed 20 — eden Slovenec. In to v okrožju, ki je po večini slovensko. To je pač najlepši odgovor nemške vlade na slavospeve slov. klerikalcev o „slovenski zmagi“ v parlamentu.

c Sv. Jurij ob J. ž. Naši dušni pastirji zadnji čas stresajo vso svojo jezo le nad naprednimi časopisi. Priporočajo samo klerikalne, kateri najslabše in najbolj prepirljive, skope, prevzetne in pohujšljive dušne pastirje hvalijo. Vsak svetnik ima k sebi roke obrnjene, zato bi pa tudi ti ljudje radi, da bi jih samo hvalili in znosili vse v farovže in kaplanije, čeravno so namestniki tistega, ki je učil: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Kaj ne, ljudje, to je razlika med Jezusom Kristusom in med „velečastitima“ gospodoma župnikoma Mikužem in Žgankom. Pameten človek bo začel misliti in po premišljevanju bo sklenil, da naroči „Narodni List“, saj zaradi tega me ima Bog rad vseeno, čeprav so Žgank jezni.

p Tudi cestni pometalci v Ptuj so dobili — polhovke. Orng pač hoče podpirati slovensko polharsko industrijo in hoče pokazati svetu, da je Ptuj na slovenskih tleh. Mar ne, očka Ornigg?

m Abstinenc tov. Andrej Oset je na god g. Iv. Kristana pil na njegovo zdravje proti 1 K plačila za vsak kozarček. Ker pa je hotel čim več nabrati, je bil priden in je zaslužil za zvezo slovenske napredne mladine 3 K, za šentpeterskega Sokola 3 K in za Ciril-Metodovo družbo 3 K. Tudi vrli

narodnjak Miloš Štibler na Pohorju in R. Dobovišek sta plačala po 1 krono na enak način za mladinski sklad. — Tudi abstinenti so včasih dobri, četudi abstinenco prelomijo.

z Št. Jurij ob J. žel. Pred kratkim je „Nar. List“ pisal, da bojo šli gospod Žgank po hišah „fehtat“. G. Žgank pa so kunštni in so tisto nedeljo, preden so se podali na dolgo dobro rajžo po šentjurski fari, s prižnice povedali, da ne bodo šli „fehtat“, ampak da mora biti vsaka hiša vsako leto „žegnana“. No, to bi bilo že prav — pa zakaj so si potem vzeli g. Žgank dva močna moža z žaklji s seboj? Zdi se mi, da je gospodu žegen v žaklju še najbolj všeč. Ljudje še pač nimajo toliko korajže, da bi vam v obraz povedali, kar vam gre. Kaj ko bi enkrat poskusili žegnati hiše brez žakljev?!

Razne novosti.

o Največjo šolo so otvorili v New Yorku. Ima 23 nadstropij in 200 sob za po 50 učencev, tako da lahko šolo obiskuje 10.000 otrok.

a Strašen čin v blaznosti. V Bordeaux na Francoskem se je te dni zgodilo strašno hudodelstvo. Gospa Lafond, ki je že dolgo časa trpela na živcih in posebno na neuralgičnem glavobolu, je te dni, ko je bil mož odsoten, poklicala svojo 9 letno hčerko, jako lepo in razumno deklico, in ji dala čašo z neko tekočino, naj pije. Deklica je pokusila, a takoj vse izpljunila. Mati pa jo je prisilila, da je vse izpila, in v trenutku se je dekletce v bolečinah vilo na tleh. V tem trenutku je stopil v sobo mož. Dekletce ga roti, naj beži po zdravnika. Ko se vrnil, so bila vrata zaklenjena. S silo je je vdrl. Nudil se mu je grozen prizor. V krvi je ležala žena s prerezanim vratom in žilami, poleg nje hčerka s prerezanimi žilami na rokah. Dete je bilo mrtvo, mati je še živela. Ko se zdravnik sklonil k ženi, da bi jo pregledal, je segla ta po čaši, v kateri je bil vitrijol in mu vlila tekočino v obraz. Kmalu je na to tudi žena izdihnila. Mnenje je, da je storila čin v hipni blaznosti.

o II. narodna zbirka z dne 20. IX. 1909. — II. narodna zbirka, ki jo je priredil „Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju“ na dan obletnice smrti narodnih mučenikov je izpadla sledeče (svote v oklepajih pomenijo znesek, ki se je lani v dotičnem kraju nabral): Brežice 50 (10) K, Celje I. 90 (83) K, Celje II. 70'30 (72'60) kron, Celje III. 14'02 (107'60) K, Celje IV. 8 (11) K, Celje V. 55'30 (50) kron, Celje VI. 15 (13'40) K, Celje VII. 4'50 (21'70) (20'02) K, Grobelno 18 (—) kron, Hrastnik I. 14'30 (—) K, Hrastnik II. 80 (—) K, Kapele 38 (27) K, Kokarje 21 (9'50) K, Lembah 43'48 (50'90) K, Ljubljana 10 (—) K, Ljutomer 80 (50) K, Laško 85 (57) K, Moškanjci 13 (11) K, Muta 13'20 (—) K, Ormož 69'80 (88'13) K, Polzela 37 (61'90) K, Podgorje 3'80 (17'20), Podčetrtek 10 (—) K, Ptajski okoliš 136'40 (104) K, Rajhenburg 50 (—) K, Ruše 121 (64'94), Slov. Gradec 32 (33) K, Slov. Bistrica 35'30 (18'20) K, Sv. Rupert v Slov. Goricah 8'80 (—), Sveti Pavel pri Preboldu 32 (36) K, Sveti Lenart v Slov. Goricah 15 (—) K, Sv. Peter pod Svetimi Gorami 36'20 (—) kron, Sv. Anton v Slov. Gor. 17 (—) kron, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 10'20 (—) K, Sv. Jurij ob juž. žel. 7'80 (38'50) K, Šmarje pri Jelšah 69 (108) K, Šoštanj 37'10 (27'90) K, Teharje 9'40 (—) kron, Trbovlje 94'60 (30'60) K, Varaždinske Toplice 40 (—) kron, Velika Nedelja 12 (4'80) K, Velenje 21 (27'20) K, Vransko 26 (30) kron, Griže 9 (23) K, Zidani most 21

TRGOVSKI PLES

SE VRŠI DNE 23. PROSINCA 1910 V NARODNEM DOMU V CELJU.

(20), Žalec 54'50 (36'90) K, Sv. Jurij ob Ščavnici 30'78 (51) K, Rogaska Slatina 10 (37'05) K, Gradec VI. 30 (—) K, Sv. Marko nižje Ptuja 12'40 (—) K, Sevnica 28'80 (—) K, Žiže 2 (—) K, Sv. Lovrenc nad Mariborom 15'10 (—) K, Ničesar pa niso nabrali kraji, akopprav smo poslali v iste nabiralne pole: Bizeljsko, Bočna (lani 24'60 kron), Braslovče (8'67), Artiče pri Brežicah, Čadram - Oplotnica (10), Cven pri Ljutomeru (8), Dobova pri Brežicah (3), Dobrna pri Celju, Dramlje, Dobje-Planina, Dol pri Laškem trgu, Fram pri Mariboru (53'03), Gotovlje (5'40), Gornji grad, Gornja Radgona, Janževi vrh (25'30), Konjice (10 K), Kalobje, Kapela-Radinci, Ljubčno (2'40), Ljubno (2), Luče, Lehen pri Ribnici, Mala Nedelja, Makole (7.10), Maribor ob Dravi (tam se je nabiralo za slovensko šolo) (54), Mozirje, Maribor (19'26), Nova cerkev (11'10), Negova, Polenšak pri Ptju (12'85), Petrovče (100'36), Pišce, Prihova, Ponikva, Planina (23), Poljčane, Pod-sreda (16'60), Radgona (18'50), Rogatec (30), Rečica na Paki (57'50), Račje (30), Sv. Lovrenc v Slov. Goricah, Sv. Barbara v Halozah, Sv. Peter v Sav,

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjava žalostno vest, da je najin preljubljeni sinček

Vladimir

v nežni starosti 11 mesecev po mučni bolezni dne 6. jan. ob 1/4 8. uri zjutraj na večno zaspal.

Pogreb je jutri, 8. jan. ob 1/2 3. uri pop. na okoliškem pokopališču celjskem.

Bodi mu večni mir!

Vekoslav in Matilda Spindler.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Izjava.

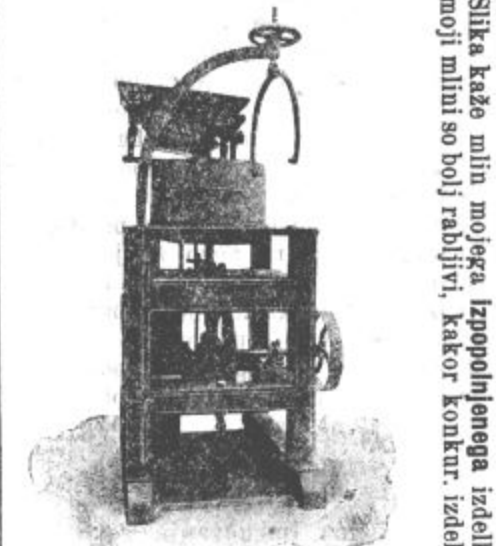
Jaz podpisani Maks Lipovšek, posestnik v Medlogu št. 6 pri Celju, obžalujem, da sem po krivem obdolžil Franca in Nežo Brežnik in sploh vso rodbino Brežnik tatvine ter izjavim, da nisem imel niti najmanjšega povoda za to obdolžitev.

Preklicujem in obžalujem tudi vse druge istočasno izrečene žalitve.

Maks Lipovšek.

cah (3), Dobrna pri Celju, Dramlje, Dobje-Planina, Dol pri Laškem trgu, Fram pri Mariboru (53'03), Gotovlje (5'40), Gornji grad, Gornja Radgona, Janževi vrh (25'30), Konjice (10 K), Kalobje, Kapela-Radinci, Ljubčno (2'40), Ljubno (2), Luče, Lehen pri Ribnici, Mala Nedelja, Makole (7.10), Maribor ob Dravi (tam se je nabiralo za slovensko šolo) (54), Mozirje, Maribor (19'26), Nova cerkev (11'10), Negova, Polenšak pri Ptju (12'85), Petrovče (100'36), Pišce, Prihova, Ponikva, Planina (23), Poljčane, Pod-sreda (16'60), Radgona (18'50), Rogatec (30), Rečica na Paki (57'50), Račje (30), Sv. Lovrenc v Slov. Goricah, Sv. Barbara v Halozah, Sv. Peter v Sav,

Mline za žito
za rabo na gepelj in roko svojega lastnega izdelka priporoča

Josip Čretnik
izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.

Priznanje!
Gosp. Josip Čretnik
stavitelj mlinov
Št. Jurij ob južni žel.

Prenašalni mlin, ki ste ga naredili za graščino, odgovarja v vsakem oziru nanj stavljenim zahtevam.

Moka, ki jo zmelje, je veliko boljša in domači kruh, ki se iz iste peče, je veliko okusnejši, kakor iz kupljene moke.

Ker je tudi gonilna sila potom gepelja jako enostavna, sem Vam posebno hvaležen, ker ste mi svetovali postaviti tak mlin, dasiravno bi lahko si omislil družega, zlasti, ker je na razpolago vodna gonilna moč.

S spoštovanjem
Graščina Širje nad Zidanimmostom
Julij pl. Hornik.

dolini (34'90), Središče (77'80), Sromlje pri Brežicah, Sv. Duh na Stari gori, Sv. Jur v Slov. Gor., Sv. Križ pri Slatini, Sv. Trojica v Slov. Goricah, Sv. Benedikt, Studenice (13'80), Št. Ilj v Slov. Goricah (3), Šmartno pri Slov. Gradcu (23'60), Šmartno pri Gornjem gradu, Sv. Jungerta, Šmartno v Rožni dolini, Vojnik (30'70), Videm, Vuze-nica, Vučja vas (15'10), Žreče. Imena posameznih darovalcev se letos ne bodo objavljala. Nabiralne pole pa si pre-gleda lahko vsak v Klubu napr. slov. akademikov v Celju (Nar. dom III./18.), od 2. do 3. ure pop. Klub daje rade-volje tudi vsa pojasnila v zadevi na-rodne zbirke.

Loterijske številke.
Trst, 31. decembra 1909: 25, 79, 80, 23, 42.
Linc, " " " 76, 26, 67, 44, 42.

Išče se
prodajalka
popolnoma zanesljiva in poštena, okretna in izurjena v trgovini z drobnarijami. Tudi se sprejme ena

učenka.
Pismene, natančne ponudbe na
P. Kostič-a, Celje.
1 2-1

Kovačnica
na dobrem mestu v Gornjemgradu, koja že obstoji nad 40 let,
se da v najem

vsled smrti prejšnjega kovača. Več poverš
Franc Šarb v Gornjemgradu.
5 3-1

Trsničarska zadruga v Ljutomeru
naznanja, da ima precejšnjo množino cepljenih, od toče nepoškodovanih

TRT

najboljše kakovosti sledečih vrst: šipone laški rizling, renski rizling, beli burgundec, silvanec, silvanec-muškat, traminec, portugizec, bela in rudeča žlahtnina. Podlage običajne, cene znižane.

Vinogradniki, zahtevajte cenike!

Oglas!

Išče se za slovensko podjetje v prodajo dobro idočega predmeta

provizijskega potnika

Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 309—2

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljne perje!
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. bolj-šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snež-nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha. sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg. dobi franko.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglatnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K. 12 K, 14. K. 16 K; zglatniki 2 K. 3 K 50 h. 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst na običajnih podlagah pripo-roča po znižani ceni:

Trsničarska zadruga
Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno!
Opozarjamo na našo specija-liteto: muškatni silvanec.

Prodase

komaj 2 minuti od Laških toplic od-daljena vila

VILA

s štirimi meblovanimi sobami, klet, vrt, 7 oralov zemlje in hosta za ceno — 8000 K. — Pojasnila daje **Fr. Soter**, Rečica p. Laški trg. 312 2-1

Pozor! Iz starih v nove se lahko izpre-menijo moške in ženske obleke, ako jih pošljete

v kemično barvarijo
M. Medveda v Šoštanj

s pripombo v kakšni barvi jih želite imeti. — Vsled skrbnega apretiranja in gladenja v moji delavnici dobi vsaka obleka lepo fazono in izgleda kakor nova. — Ako kdo želi obleko predrugečiti mu svetujem, naj jo pred bar-vanjem razpara; sicer to ni po-trebno. V nujnih slučajih, kakor pri žalnih oblekah i. dr. se delo izvrši v najkrajšem času.

Najsolidneje delo!
Cene jako nizke

Dne 1. jan. 1910

otvorim pri
Sv. Lenartu v Slov. gor.
odvetniško pisarno.

Dr. Milan Gorišek.

Odvetnik
dr. Ljudevit Stiker
naznanja, da je s 16. decembrom t. l. prevzel
odvetniško pisarno
gospoda dr. Benkoviča v Brežicah.